

CZECHOSLOVAK

ISSN 0818 - 9129 • REGISTERED BY AUSTRALIA POST - PUBLICATION NO. VBH 7732

Panorama

REVUE PRO ČECHY A SLOVÁKY

1988

ČERVEN

\$2.25

6

Čechy krásně,
Čechy mě . . . ???

O devastaci životního
prostředí v Československu

Foto J. Kazda

TO BYL ZASE MĚSÍC KVĚTEN

1. 5. - Nahnaný dav v Praze táhne Letenskou plání: na několika místech ale policie zatýká mladé lidi, prý pro propagaci fašismu, hanobení státní vlajky a výtržnictví...
2. 5. - SSSR žádá o právo užívat australské přistávy svou - ehm, prý - rybářskou flotilou: jaksi nejde dohromady se zjištěním, že se Rusům rybolov v jižním Tichomoří vůbec nevyplácí... Gorbačov se u kulatého stolu nechává fotografovat s představiteli ruské pravoslavné církve, která už církví není, když mnohé pozice obsazeny vousatými důstojníky KGB...
3. 5. - Milionář v USA není nic: teprve s majetkem 10 mil. se dostanete mezi 81,816 Američanů, kteří dopravdy "něco" mají...
4. 5. - Dům, který patřil šéfovi australského podsvětí Trimblemu, vydražen za 140,000 dolarů... Austral. noviny plné obav, že dělnické nepokoje v Polsku ohrožují vývoj v SSSR: že Poláci jsou doma, nikoho příliš nezajímá...
5. 5. - Novozélandský taxikář marně přesvědčuje mladý pár, aby zanechal souložení na zadním sedadle jeho vozu: bídnicí neustali ani po příjezdu na policejní stanici, ani po domluvách policistů, ani po násilném odtržení a umístění v cele, museli být uzavření odděleně...
6. 5. - V době, kdy desetitisíce pacientů čekají na přijetí do austr. veřejných nemocnic, nabízí se možnost poměrně levných operací pro turisty z Asie...
7. 5. - Francouzským prezidentem opět zvolen F. Mitterrand...
8. 5. - V SSSR založena opoziční politická strana, jejíž členové ovšem ihned posbíráni policií...
9. 5. - Australská královna otevírá v Canbeře novou budovu parlamentu, postavenou nákladem 1,5 miliardy dolarů... Socialismus už v Číně zvítězil: pekingský taxikář si měsíčně přijde na 3000 juanů, zatímco dobrý chirurg za stejnou dobu od státu dostane necelou stovku...
10. 5. - Austral. vláda zděšena tvrzením údajného znalce domorodého umění, který tvrdí, že nová mozaika před novým parlamentem volá po zničení bílé rasy... Newyorský soud rozhoduje, že 86letý bývalý impresáři Metropolitan opery má 6 hodin denně právo nikoli vidět, ale nevidět svou ženu, aby měl trochu klidu...
11. 5. - Zeť Johna Demjanjuka, odsouzeného v Izraeli k smrti, přijíždí do Austrálie s cílem dokazovat jeho nevinu... Sta let se dožívá Irving Berlin, autor nesmrtelných šlágrů: narozen v Rusku jako Isidor Belin...
12. 5. - R. Wood, senátor za "stranu nukleárního odzbrojení", ztrácí svůj mandát po zjištění, že v době volby vůbec nebyl australským občanem... Kim Philby, zrádce ve špičkové funkci britské tajné služby a později generál KGB, umírá v Moskvě ve věku 76 let...
13. 5. - Zjištěno, že katastrofu kolumbijského letadla, při které zahynulo 137 lidí, zavinil pilot, který se zakecal s pasažérem...
14. 5. - Transsexuál, vydaný Austrálií na Nový Zéland pro finanční podvody, běduje, že tam neuznají jeho/její novou pohlavní příslušnost a zavůzho/ji mezi muže kteří ji ovšem uznají a okamžitě ho/ji znásilní...

15.5. - SSSR přiznává, že předseda kazachstánského kolchozu před 15 roky udělal v družstvu takový pořádek, že vyrábělo sedminásobek toho, co se čekalo, navíc prvotřídní kvality, za což byl poslán do vězení, kde zemřel... Vojska SSSR zahajují odsun z Afghánistánu.

16.5. - Podle poradce prezidenta Reagana je Austrálie ohromnou zemí, kde se uvažuje v malých rozměrech... Prof. G. Blainey, přední australský historik, je přesvědčen, že země do 25 let bude napadena, neboť její poloha, nerostné bohatství a zemědělský potenciál po tom přímo volají...

17.5. - Sovětská TV uvádí zdrcující film o některých zločinech Stalinyho éry...

18.5. - Požár sov. osobní lodě v japonských vodách: 9 mrtvých...

19.5. - Dvě procenta Australanů trpí chorobnými stavy paniky, takže např. nikdy nevstupují do výtahů a radši šlapou nahoru desítky pater... Londýnská staženka z pistole zasahuje pracovníka BBC, protože ji prý napadají rozhlasové vlny: už kdysi jiného člověka z BBC vzala přes hlavu kladivem...

20.5. - SSSR si nepřije vstup Rakouska do Evropského společenství: prý porušení neutrality...

21.5. - V rámci "sjednocování rodin" je do Austrálie povolováno i homosexuálům dovážet své partnery...

22.5. - Nezaměstnanost stojí Austrálii ročně 6 miliard dolarů... János Kádár, dosazený do čela maďarského státu sov. tanky, po 32 /!/ letech nahrazen reformistou K. Groszem, 56...

23.5. - Australané se dožívají rčetího nejdelšího průměrného věku na světě: muži 72.77, ženy 79.13 let...

24.5. - Východoevropské atletky obviněny, že před olympiádou úmyslně přicházejí do jiného stavu, protože v prvním období těhotenství se prudce rozvíjí svalstvo, a pak potratí: když to nejde s dopingem...

25.5. - "Malý státní rozpočet" Austrálie: snížení daní firmám, ostatní se prý jednou taky dočkají...

26.5. - Australští horolezci dosahují vrcholu Mt. Everestu...

Konec měsíce května ve znamení návštěvy prezidenta Reagana v Moskvě; při zastávce v Helsinkách vyzývá Gorbačova, aby nechal zbořit zeď v Berlíně, myslí-li to, co říká, dopravdy vážně... Jinak v Austrálii zděšení, když zjištěno, že v některých oblastech Japonci už vlastní 70 procent australské půdy...

... a jeden z Prahy:

"Šéfe, co je to ta přestavba společnosti?"
 "No, jak bych ti to vysvětlil, " povídá vedoucí: "Tady vidíš dva kysle. Jeden je prázdný a ve druhém vidíš hřebíčky."
 "Ale šéfe, já to pořád nemůžu pochopit."
 "Tak je přesyp, " radí vedoucí.
 "Ale já pořád nic nechápu, vždyť je tu stále jeden kbelík plný a druhý prázdný!"
 "No právě, ALE TEN RACHOT!"

/Od našeho čtenáře/

**...a to zas bude příst měsíc,
určitě!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!**

Tisková agentura AFP nedávno citovala "jistého, leč nejmenovaného" experta Bílého domu, podle něhož je prý velice dobře možné, že SSSR se již rozhodl stáhnout kolem 100,000 vojáků ze střední Evropy.

Zdroje informací, označené jako "nejmenované", jsou vždy poněkud podezřelé, když chybí zdruka konkrétní, respektu hodné osoby. Čině natvrde, že si vše vymyslel připilý redaktor francouzské agentury v pařížské

ÚVODNÍK který není úvodníkem

vindmě, když neměl o čem psát: je stejně možné, že onen zdroj je opravdu dobře informován, že na tom něco bude.

Rozhodli-li se Sověti stáhnout část svých vojsk ze středu Evropy, v situaci "na evropském bojišti" nedojde k podstatné změně: ve východním Německu by nepochybně pořád zůstalo na 300,000 sovětských vojáků, kteří ve spojení s dobře vyzbrojenými armádami některých semí Varšavského paktu představují značnou údernou sílu. Propagandistický efekt takového kroku by ztrátu bohatě nahradil: nezapomeňme, že v USA je před volbami a že o tom, kdo bude příštím prezidentem, rozhodují hlasy lidí, kteří pod povrch věcí vidět nechtějí a doopravdy nevidí.

Druhou stranou mince je, co by něco takového pro střední Evropu znamenalo vnitropoliticky.

Pro generaci, která prožila srpen 1968, byla okupace zdrcujícím emocionálním zážitkem: s eventuelním odchodem okupantů se spojuje představa, že "se něco stane". Ale drží mocenskou strukturu Československa u vesla opravdu jen přítomnost okupačních vojsk? Jak by vypadal vývoj v zemi, kdyby to Rusové zabrali a odešli už někdy kolem roku 1970, kdy nová garnitura stalinistů už byla pevně v sedle?

Vzato bez emocí, není příliš podstatné, zda Rusové v uniformách někde jsou či nejsou, ale do jaké míry Moskva dovolí existenci nezávislého myšlení v podřízených zemích, do jaké míry umožní měnit či bořit zatvrdlé struktury moci. V Československu mají konzervativní síly dostatečnou praxi a dostatečně silné pozice, aby na ně bylo spolehnouti, je-li třeba: přese už v srpnu 1969, pouhý rok po okupaci, demonstranty v pražských ulicích nerovnali Rusové, ale "vlastní" policie, "vlastní" armáda a "vlastní" lidová milice": a dělali to ti hoši zatraceně ostře. Rusové ani teď nezavírají čs. disidenty, nestřelují po lidech při pokusu o přechod čs. státní hranice, nemlčí katolické demonstranty v Bratislavě. Na to na všechno jsou "vlastní" prostředky, které fungují dostatečně.

Srpen 1968 byl ponížením. Vnější ponížením národa, který byl ale už dlouho předtím vnitřně ponížen. Vývoj po roce 1968 v Československu byl podmíněn nejen přítomností okupantů, zavřených ve vojenských prostorech: byl podmíněn mnohem víc tím, že tam proti takovému vývoji nebyl dostatečný morální odpor.

Pro to, aby si Moskva diktovala, co v Československu ano a co ne, nemusí tam mít ani jednoho vojáka v uniformě. Přítomnost sovětských vojsk je z hlediska zdruka loajdnosti politického systému už nesmyslná: odejdou-li, tak co se změní.

Samozřejmě tam nemají co dělat, tak ať táhnou. Ale stane-li se snad, budou tam lidé svobodnější, budou volnější?

Jedno se stane: zmizí hloupá výmluva, kterou však západ pořád jaksi bere. A pak se ten západ tedy uprohlíků začne ptát, proč ještě pořád utkáte?

Bude se to o něco víc blíže vysvětlovat: ale ti uprohlíci docela určitě pořád budou vědět.

Z OBSAHU • Z OBSAHU

PANORÁMA č. 6, ročník III, červen 1988

To byl zase měsíc květen.....	2
Úvodník, který není úvodníkem.....	3
J. Kovářiček: Máte rádi spolky?.....	4
J.J. Staněk: Jak dál s perestrojkou?.....	7
Pavel Wonka mrtev!.....	8
J. Sýkora: Moje dobrá stránka.....	9
M. Pflieger: Na PNG /zase jednou/.....	10
O. Ulč: Nové vývin v námořním válčení.....	11
V. Donát: Čechy krásné, Čechy mé...?.....	12
Já nesu korouhev.....	13
V. Tábořský: Jak jsem vyléčil mapučskou šamanku..	14
J. Špiegl: Popis jednoho zápasu - II.....	17
P. Chudožilov: Příběh medvědího člověka.....	18
R. Ströbinger: Voják a demokrat.....	19
J. Lion: Jednou přišel dopis z Vídne.....	20
Na ABC FM.....	20
Na SBS TV.....	21
O knihách nových i jiných.....	21
PŘEDPLATNÍ LÍSTEK.....	21
Kultura.....	22
Sport.....	23
Oznamovatel.....	23
Z dopisů.....	24
Hledáme se.....	24

STALO SE (NESTALO SE) ○ kolem PANORÁMY ○ ○ ○

Tentokrát došlo na redaktora Panorámy, který si úspěšně uřízl kousek prstu: naneštěstí pro ty, kdo mu ten prst nepřejí, to provedl tak, že prst doroste a nebude na něm nic znát.

V příštím čísle Panorámy si mj. přečtete reportáž o pozadí letecké katastrofy v Praze, o dalších osudech konzula Hutt River, o tom, jak se dostat ven z Československa, a dost možná nám vyjde i/aspoň doufáme/ jeden zvlášť podivuhodný autentický materiál, který bychom ale nechtěli zakříknout... Kromě toho jsou na cestě příspěvky autorů, na které vždy čekáte!

PANORÁMA

CZECHOSLOVAK PANORAMA
ČESKOSLOVENSKÁ PANORÁMA

- A REVUE FOR CZECHS AND SLOVAKS •
- REVUE PRO ČECHY A SLOVÁKY •

35 Massey Street, Doncaster, Vic.3108, Australia
Tel.: (03) 848 9802

Vydavatel Czechoslovak Panorama • Redaktor Jiří Hodač
• Tisk Newsprinters Pty Ltd •

Rídí redakční rada. Podepsané materiály - i značkou či pseudonymem - vyjadřují názory autorů, které se mohou i zásadně lišit od názoru redakce.

Obsah inzerce odpovídá poskytnutým údajům. Informace o předplatném na str. 21.

Uzávěrka pro externí materiály vždy 20. dne v měsíci. Nevyžádané rukopisy se nevracají.

jeden zástupce určité profese v oblasti toho klubu. Členství v Rotary je tedy poctou. Jsou i další známé kluby tohoto druhu, jako Lions či Apex. Jenom klubů Rotary je v Austrálii asi tisíc.

Tyto spolky představují obrovský společenský potenciál. Znamenají však také miliony hodin dobrovolné práce, někdy i velkou úsporu pro stát. Demokraticky založený člověk proto rád používá společenských svobod a stejně rád věnuje svůj čas spolkaření. Lidé jsou ovšem různých typů, jsou kategorie členské a kategorie činitelské. Patřit k té druhé se stalo mým údělem.

když jdu někam poprvé na schůzi, tak se odtamtud často vracím jako člen výboru /někdy zvolen, jindy kooptován/. Pravidelně se ocitám v různých podvýborech a komisích.

Beru ty úvazky pokorně a nereptám, ona totiž spolkařská činnost také něco dává na oplátku. Člověk se při ní setkává s novými a zpravidla zajímavými lidmi, naučí se mnohému, co se hodí v běžném životě, vytváří si rovněž užitečné společenské kontakty. Někdy jsou to výhody zcela nečekané. Třeba v našem Spolku obyvatel předměstí Skye /jehož výboru jsem - ano, uhádli jste - členem/ jsme se snažili přimět patřičná místa, aby na rušné křižovatce, která je vyústěním z našeho předměstí, byla umístěna signální světla. Odborníci z ministerstva věc posoudili a naši žádost zamítli s odůvodněním, že mají jiná a daleko horší místa dopravních problémů. Na výroční schůzi jsme se rozhodovali, jak dál postupovat, neboť na křižovatce jsme v ranní spíče ztráceli více než pět minut. A potom někdo podal návrh, který byl jednohlasně přijat. Jde totiž o kruhový objezd a ráno je silný provoz v příčném směru, který nás zdržuje v průjezdu. Nápad byl jednoduchý - když se z naší strany křižovatka ucpě, tak ten, kdo je vpředu, jakmile se dostane na objezd, nebude pokračovat svým směrem, nýbrž objede kruh a před naším příjezdem zastaví, takže čekající vozy mohou snadno projet. Takový prostý nápad - a funguje znamenitě.

Takže, jak je vidět, členství v různých spolcích má své výhody a přináší i vítaný užitek. Obzvláště emigrant z Československa by se měl o členství v nějakém spolku zajímat, aby mohl vychutnat, co to znamená být občanem a podílet se vsutku na dění v okolním světě. K tomu je nutno nejprve překonat odpor, zabudovaný do člověka komunistickou parodíí na demokracii, kde spolek byl nástrojem občanské manipulace. Čím více spolků ve společnosti je, tím lépe mohou pokrývat společenské potřeby.

To platí i pro spolky krajské a exilové; bude-li vám kdo tvrdit, že máme spolků v emigraci příliš mnoho, bacha na takového člověka. Spolků v demokratickém systému máme tolik, kolik jich potřebujeme, mne dokonce mrzí, že jich nepotřebujeme více. Potom by totiž více krajanů našlo spolek vyhovující nejlépe jejich potřebám, více krajanů by se společensky mohlo angažovat.

Poznal jsem za ta léta své emigrace problémy našich krajských spolků. O těch se raději dnes nebudu rozepisovat, mohlo by to mít nedozírné následky. Avšak čtenářům, kteří nejsou členy žádného spolku, rád doporučím, aby se porozhlédli a nějaký si z té bohaté nabídky vybrali, za zábavu i poučení to stojí.

Máte-li zájem o historii a chcete-li opravdu něco speciálního, mohu vám doporučit Společnost Richarda III. /King Richard III. Society/. Její členové jsou přesvědčeni, že tento král nebyl tak hanebným tyranem, jak je znám ze hry Shakespeareovy, a snaží se jeho pověst rehabilitovat. Společnost má asi 4.000 členů po celém světě, několik set v Austrálii, scházejí se asi osmkrát do roka a vydávají svůj časopis. Král Richard III. žil v 15. století, dodávám pro zajímavost.

Nebo můžete založit svůj vlastní spolek. Mě by lákalo založit třeba Společnost pro obnovu českého království jenže k tomu bych musel hledat členy mezi Australany, když Češi se tak neradi sdružují a spolkovat nechťejí.

Čtenářům, kteří se zájmem sledují seriál V. Křtíže "Byl jsem konzulem Hutt River", sdělujeme, že další část otiskneme příště. Autor si od psacího stroje odskočil do Mexika /odkud, doufáme, nám také něco napíše/.

V HORÁCH

přijde chvíle pravdy: prvotřídní vyzbroj a výstroj vám umožní dokonale uplatnit Vaše sportovní umění a vychutnat krásy všech lyžařských terénů, ale také
CHRAŇTE VAŠE
ZDRAVÍ!

PRODEJNA

SNOW-SKI

je místem, kde svou cestu za sportovním zážitkem začíná každý, kdo hory zná a doopravdy jim rozumí!

Evropské zboží

LYŽAŘSKOU VÝZROJ TAKÉ
PŮJČUJEME A OPRAVUJEME!

MÁME PRO VÁS I NOSIČE LYŽÍ NA AUTA, SNĚHOVÉ ŘETĚZY A DALŠÍ VYBAVENÍ PRO
VÁŠ VŮZ!

NABÍZÍME TAKÉ VŠE PRO PĚŠÍ
VÝLETY DO BUŠE!

SNOW-SKI

Tooronga Village Shopping Centre, Shop 25,
HAWTHORN EAST, Vic. 3123, Tel.: /03/ 20 7437

nebo

69 Whitehorse Road, BALWYN, Vic. 3103,
Tel.: /03/ 817 4683

Chtějte mluvit s PEPOU BLAHOVCEM nebo ROBERTEM ŽALMANEM, dvojnásobným mistrem Československa ve sjezdovém lyžování!

Samozřejmě

MLUVÍME ČESKY!

BEZ INZERCE BY

PANORÁMA

NEMOHLA EXISTOVAT...

PANORÁMA nedostává od státu žádnou podporu.

Děkujeme všem firmám i jednotlivcům za inzerci, která umožňuje existenci nezávislého časopisu pro Čechy a Slováky!

V USA vychází kniha R. Kesslera *Spy ver-sus Spy*, zabývající se lovem sovětských agentů v Americe. Její značná část je věnována případu manželů Köchrových, kteří jako domnělí uprchlíci roku 1965 odešli z Československa. Karel Köcher roku 1973 dokonce získal zaměstnání v CIA jako překladatel a stal se tak jediným dosud známým agentem KGB, který infiltroval tuto zpravodajskou organizaci. Informace svým skutečným zaměstnavatelům předával na schůzkách v Rakousku a Švýcarsku. Při přijetí do služeb CIA K. Köcher úspěšně absolvoval i test na detektoru lži a teprve po jeho zatčení FBI se dodatečným přezkoumáním záznamu zjistilo, že experti CIA poznatky z detektoru lži interpretovali nesprávně. Köcher předával KGB neoce-nitelné zprávy o činnosti CIA a mj. sovětskou poli-cii přivedl na stopu A. Ogorodnika, který byl pro CIA v Moskvě klíčovým zdrojem informací; po odhalení se Ogorodnik otrávil jedem, který měl ukrytý v tužce. Navenek bylo Köcherovi samozřejmě prosulí svým antikomunismem a např. rozvinuli kampaň proti úmyslu Ivana Lendla koupit si byt v newyorském East Side, kde sami žili, protože přišel z Česko-slovenska. V soukromém životě Köcherovi bývali pravidelnými hosty sexuálních orgií, kterých se mnohdy účastnili i jiní zaměstnanci CIA, což byl vždy pro KGB zajímavý poznatek a prostředek k pozdějšímu vydírání. Manželé Köcherovi se však v USA za vše, co proti Americe udělali, nedočkali trestu - na známém berlínském mostě byli předání sovětským orgánům výměnou za skupinu politických vězňů /byli tehdy mezi nimi mj. Ščaranskij a Javor-ských/. Novinář Kessler byl roku 1987 hostem Köche-ro-vých v Praze, kde nyní žijí. Jezdí posledním modelem volva, žijí si luxusně a bez zábran mluví o tom, jak pracovali proti svobodnému světu a pro neštěstí jiných lidí s vědomím, že se jim nakonec nic nestane, v čemž - bohužel - se vůbec nemýlili.

+++ Telefonní překladatelská služba - TIS - v Austrá-lii rozšiřuje služby: Je nyní všude dostupná za cenu pouhého místního telefonního hovoru. Služeb TIS ročně využívá na 800,000 lidí, kteří mají problémy s angličtinou.

OPTICKÝ ZÁVOD

L & G PERGL

220 Lygon St., Carlton,
Victoria

Tel.: /03/ 663-6242

Slevy čtenářům *Panorámy*!

PANORAMA V PRODEJI:

Nemůžete-li využít nesporných výhod předplatného, je pro Vás Panorama připravena v následujících prodejních novin:

MELBOURNE

- prodejna tisku v Ackland St.,
St. Kilda, nedaleko rohu Barkly St.

SYDNEY

- Bondi Beach Newsagency,
134 Campbell's Pde., Bondi Beach
- Porter Newsagency,
203a Castlereagh St., Sydney

Velká část našich čtenářů odebírá *Panorámu* od samého počátku: protože jsme začali vycházet v červenci, je tedy právě NYNÍ čas obnovit předplatné. KDO DÁVÁ RYCHLE, DÁVÁ DVAKRÁT, míněno samozřejmě obrazně - ovšem pošlete-li nám předplatné co nejdříve, ušetříte nám spoustu práce. ČAS POTŘEBUJEME NA TO, ABYCHOM DĚLALI ČASOPIS, NE ABYCHOM POSÍLALI UPOMÍNKY. Platí stále, jak jsme Vám již dříve řekli, že všichni máme jiná zaměstnání, abychom udrželi cenu časopi-su co nejnižší a prostředky z předplatného mohli věnovat jen výrobě a zlepšování *Panorámy*. Tedy PROSÍME - VYJDĚTE NÁM VSTŘÍC VČASNÝM ZASLÁNÍM PŘEDPLATNÉHO.

Doposud jsme, byl-li ovšem na to čas, vkládali do časopisu potvrzenku, do kterého data máte časopis předplacen, a v případě, že někdo na zaslání dalšího předplatného pozapomněl, lepili jsme na obal ZDVOŘILÉ UPOZORNĚNÍ /"Velmi zdvořile upozorňujeme, že..."/, že nadešel čas. Nebylo to ideální. Vaše výhrady, jak jste nám je někdy psali, plně bereme. Bylo to provizorní řešení a že jsme při něm zůstali až dosud, je způsobeno tím, že při přípravě vhodného programu se -vlivem okolností mimo redakci - vyskytly určité komplikace, takže computer zatím neodvedl to, za co ho živíme. Zdá se však, že vše se vyřeší v nejbližších dnech, takže za pomoci počítače vše již půjde hladce. Budete pak přímo na štítku s Vaším jménem vidět, kdy máte poslat další předplatné. Ale než vše rozběhneme naplno - chvilku času to vezme - PROSÍME O POROZUMĚNÍ A SPOLUPRÁCI.

Za to vše moc děkujeme.

Srovnáte-li cenu *PANORÁMY* s jinými časopisy podobného druhu, jasně vidíte, že je velmi, velmi levná. A to přesto, že předplatné musíme přizpůsobovat rostoucím výrobním nákladům. Proto další prosba: Při zasílání předplatného NEPOUŽÍVEJTE STARÉ PŘEDPLATNÍ LÍSTKY, kde je uvedena nižší cena z doby, kdy i kolem vše bylo levnější. Nic se tak nedá ušetřit, protože dobu předplatného přizpůsobíme skutečně zaslánímu obnosu. Jediným výsledkem je, že se tak přiděluje pozdější dohoda-vání a práce navíc.

Stojí za to číst *Panorámu*?

Když jsme začínali vycházet - a začínali jsme bez jediného předplatitele, když jsme vydávali první číslo /tím nejprvnějším platícím čtenářem byl Jiří Šimák z Melbourne/ - tak jsme slíbili, že Vám dáme slušný časopis, za který se nebudou muset stydět ani čtenáři, ani spolupracovníci. Po technické stránce samozřejmě je a asi vždycky bu-de co vylepšovat - ale posuďte sami, do jaké míry jsme svůj slib splnili.

Máte v ruce časopis, který si v krátké době vybudoval okruh autorů a spolupracovníků, na které můžeme být právem hrdí. Časopis, který se důsledně nepouští do šabonového hašteření, toleruje i odlišné názory a kte-rý, když se mu někdo tu a tam pokusí hodit klacek pod nohy, ten klacek překročí a jde si dál. Tak nějak jsme si to kdysi řekli. Vzpomínáte?

RIA'S HAIRDRESSING

★★★★★

Dámské a pánské kadernické služby s dobrou radou, s bohatými zkušenostmi z kadernických súťaží Vám s ochotou poskytné

MARIKA, 16 Ormond Rd., Elwood, Vic. 3184

Tel./03/ 531-5344

J.J. STANĚK

Jak dál s perestrojkou?

"Sovětskaja Rossija" uveřejnila článek, ve kterém ostře napadla reformní snahy Michaila Gorbačova. Článek nebyl první svého druhu, ale výrazy v něm použité se vymykaly slušným normám. Gorbačovovi stoupenci tam byli nazýváni trockisty, kulaky a podobnými "lichotkami" z doby největšího vraha dějin Josefa Vissarionoviče. Článek byl sice podepsán "Nina Andrajeva, učitelka chemie", ale v jeho posadí se neochvějně jevil šéf KGB Jigor Ligačov.

"Pravda" pak v následujícím týdnu uveřejnila Gorbačovův projev v Taškentu, kde se první tajemník celkem ostře vyjádřil o konzervativcích a vyzýval k odstranění chyb minulosti, které vedly k překypující byrokracii, maloměstskému způsobu života určitých vrstev a nedostatečné kontrole pověstechně. Ve své řeči použil výrazu "základní reorganizace politického systému" v souvislosti se Sovětským svazem.

V několika dnech se "Sovětskaja Rossija" otočila na obrotku. Přidala se souhlasně ke Gorbačovově projevu. Vyloučila možnost návratu Stalinových způsobů jednání a posypala se na hlavu popelem v souvislosti s kritikou vůči sobě v "Pravdě". Je nutno vědět, že "Sovětskaja Rossija" je hlásná trouba konzervativních proudů.

A pak se Ligačov neobjevoval na veřejnosti, což vyvolalo domněnky, že byl odstaven - i když to byl Gorbačov, kdo ho do funkce šéfa KGB dosadil, jistě s předpokladem, že bude v KGB prosazovat nový vládní kurs. Oficiální moskevská místa pak sdělila, že Ligačov byl na dovolené. Nato se sice objevil na veřejnosti po boku Gorbačova /prý si spolu úsměvně povídali/, ale nezúčastnil se některých dílčích zasedání politbyra, což vedlo k závěru - a zdá se, že oprávněnému - že byl zbaven částečně svých funkcí. Do čela školské komise byl mezitím jmenován nový muž, známý svou podporou Gorbačovova nového kurzu.

"Pravda" stojí za Gorbačovem. Potvrdil to znovu článek "Hledání pravdy" - je ostře proti těm, kdo se snaží reformy brzdit. Článek podporuje větší veřejnost, staví se za volby do správních a politických orgánů /mimochoodem - Gorbačovem proklamovány již před rokem a zřejmě se z nich mnoho neuskutečnilo/ a odsuzuje zneužívání otevřenosti "pro demagogické účely".

Sovětský ekonom Nikolaj Šmelev /vzpomínáme si - minulý rok přišel s radikálními ekonomickými změnami v podnicích i za cenu nezaměstnanosti/ napsal v "Novym Miru", že "provádění reformy nelze plně uvést v život, neuskuteční-li se v komunistickém vedení radikální změna". V dalším pak uvádí nutnost dobrého zásobování potravinami a spotřebním zbožím, "což povede ke spokojenosti obyvatelstva"; půda, která je nyní ve vlastnictví státních zemědělských podniků, musí být částečně rozdělena mezi individuální zemědělce, je nutné prodat více zlata, aby se získaly tvrdé valuty, a tak se mohl uskutečnit větší dovoz ze Zápa-

du. Šmelev dále radí, aby se zmírnila kampaň proti spotřebě alkoholu, neboť to vede jinak k inflaci a jednak se velmi šíří černý obchod s alkoholem, který se pokoutně vyrábí.

Gorbačov si je zřejmě všech těchto faktů vědom. Vysvětluje to z jeho projevu k delegaci amerických obchodníků, kdy řekl mimo jiné, že "lze očekávat srážku s protivníky reformem". Měl tím pravděpodobně na mysli červnové stranické velesezení. K uskutečnění reformem nutí Gorbačova i silný pokles zájmu o komunistické hnutí ve světě. Potvrdil to Anatolij Dobrynin, bývalý sovětský velvyslanec ve Washingtonu, na ideologické konferenci v Praze. Konference se zúčastnili zástupci 90 komunistických stran z celého světa. Dobrynin řekl ve svém projevu mimo jiné: "Jsme velmi znepokojeni skutečností, že řada států při volbách podporuje tamní komunistické strany v mnohem menší míře nežli tomu bylo dříve. Jsme znepokojeni skutečností, že nastávají v komunistických stranách roztržky a rozdělení myšlenek a že naše mezinárodní styky usínají." Dobrynin je nyní tajemník ústředního výboru KSSS a má speciální úkol jako koordinátor styků mezi komunistickými stranami. Řekl, že "kapitalistické země mají mnohem delší dech, nežli jsme se původně domnívali". Přikládá to hlubokým sociálním změnám ve světě způsobeným technickým pokrokem, který ovlivnil tradiční základ komunistického hnutí.

Gorbačov bojuje velký zápas. Má zřejmě ale jednotlivá kola mnohem lépe rozvržena, než naivní a slabý Dubček. Opozice ve vlastním domě je silná. Svědčí to o tom, že lidem jsou myšlenky demokracie dány do vínku. Dnešní sovětská opozice to dokazuje. Není-li člověk pod botou Hitlerů a Stalinů, chce spolurozhodovat o způsobu svého života. Jestli to ti druzí považují za kladné či záporné, je již jiná otázka. I to, že ti, kteří nesouhlasí s novým vývojem či dokonce proti němu vystupují, se neocitají za zamřížovaným oknem, mluví v Gorbačovův prospěch. My jsme poněkud netrpěliví - pochopitelně. Víme, že jen se změnami v Kremlu dojde ke změnám na Hradčanech. Nemůžeme však očekávat, že to, co se vyvíjelo 70 let, se změní za 7 měsíců. Ale věřme, neboť i v bibli stojí, že víra uzdravuje. A kdo z nás netouží po klidu?

Chtěl bych na závěr citovat výroky Karla Purkyně z Rachlíkovy knihy "Komedie plná lásky", líčící Mošňův život.

Pokračování na další straně

ČESKÉ REZNICTVÍ A UZENÁŘSTVÍ

Malvern Continental Butchers

nabízí velký výběr pravých českých uzenin
a všech druhů masa!

*Naše výrobky jsou připravovány
bez mouky, konzervačních přísad a barviv!*

79 Glenferrie Rd., Malvern, tel.: 509-1078 a 509-8890

Na Vaši návštěvu se těší Franta, Lída a všichni další
zaměstnanci.

PŘEDPLATNÉ ZAPLACENO...

Zdají se mi velmi přilehavé k dnešní situaci, i když byly vyřčeny v r. 1866: "Velká věc se vždycky těžko prosazuje. Je v tom určitá zákonitost, právě proto, že je veliká - nová! Zabere značný kus místa a vytlačuje nutně drobotinu ze svého okolí. A ta drobotina, zas právě pro svou malost, má vlastnosti zlé a kruté, jako všechny podobné druhy živočichů. Zášť těch všech trpaslíků... Jak by nebyli pobouřeni, když jim někdo zvedá podmínky, mate jejich ustlané a těžko nabyté soudy, nutí je myslet nově, vyrůstá neskonale nad ně, odhaluje jejich malost, upovídanost, povrchnost a nedůležitost?"

Čs. hlavní město Praha mělo koncem loňského září 1,205,537 obyvatel. Problémem Prahy je rostoucí podíl starších ročníků obyvatelstva a také to, že na 1000 nevdavectvých mužů připadá 1132 vdavectvých žen.

+++ Výsledkem jednání čs. úřadů s Vatikánem je jmenování tří nových biskupů: J. Lebedy a A. Lišky v Praze a J. Sokola v Trnavě. V Československu je stále uprázdňeno 10 biskupských stolců a přes mírný pokrok v jednání Vatikánu s Prahou nelze čekat, že se situace v dohledné době nějak vyřeší.

ŽIVOT STOJÍ ZA

Ve snaze předejít zbytečným nedorozuměním a aby někteří nečekali zbytečně, vám sděluji, že tam bude napsáno - život stojí za to, aby byl žit plnými douškami.

Pavel Wonka MRTEV!

... Já vím, ceny stoupají, australský dolar klesá, elektronické hračky dnes stojí menší jmění, snad ale zbude dolárek na známku a na pohlednici. Co takhle poslat vánoční pozdravení někomu z těch, kdo v Československu obětují své pohodlí i sebe pro trochu naděje. Pozdravení poslat třeba Pavlu Wonkovi, který byl letos v srpnu odsouzen ke ztrátě svobody je proto, že se na jaře 1986 snažil přihlásit jako nezávislý kandidát k volbám do Federálního shromáždění ČSSR... Přítomní členové rodiny a přátelé shledali Pavla v kritické tělesném a psychologickém stavu. Byl totiž zbit vězeňskou eskortou a utrpěl otřes mozku...

/Jaroslav Kovářček v Panorámě č. 12/87/

Tuto výzvu jste si mohli přečíst v Panorámě před vánočními svátky.

O pět měsíců později již Pavel Wonka nežije.

Zemřel ve věznici v Hradci Králové za okolností, které v demokratickém státě nastat nemohou, protože se tam za úmysl kandidovat ve volbách nezavírá; nicméně zemřel-li by ve věznici demokratického státu kdokoli za obdobných okolností, vedlo by to k okamžité

tému sestavení nezávislé vyšetřující komise a noviny by cloumaly ministerským křeslem.

Československo však už dlouho, předlouho není demokratickým státem.

A tak je Pavel Wonka mrtev a nemá smysl se ptát, proč zemřel a jak je to možné: odpovědi přece dobře víme. Jeho bratr Jiří, který mu s přípravou kandidatury pomáhal, utrpěl při mlácení ve věznici zranění, v jehož důsledku je nyní částečně ochrnut.

Pavel Wonka byl vyučeným automechanikem. Chtěl studovat, avšak nemohl: skutečnost, že otec byl Němec, mu zavírala cestu. I v kriminále - stejně jako jeho bratr - měl stále na talíři, že je "Němčour". Pavel byl z vězení propuštěn letos koncem února a do bytu jeho matky ho museli nést, protože nebyl schopen chůze. Jeho maminka vzpomíná i na to, že Pavlův záživací trakt byl plný červů a že trvalo dlouho, než se je podařilo odstranit. V dubnu byl Pavel Wonka znovu zatčen, tentokrát pro neplnění podmínek potupného "ochranného dohledu", který považoval za nezákonný. Již 20. dubna byl odsouzen k dalším 5 měsícům odnětí svobody; jeho obhájce psal rodině, že Pavel je ve velmi špatném zdravotním stavu. Přesto prokurátor trval na nepodmíněném trestu, přesto soud o takovém trestu rozhodl a přesto vězeňský lékař kývl hlavou, že vše je v pořádku, že se nic neděje.

Necelý týden po svém odsouzení - 26. dubna - Pavel Wonka zemřel.

Ze příčinu smrti byla označena plicní embolie. Prý je vše zcela přirozené. Nicméně Rudé právo se skřípajícími zuby ze závěru amerických expertů, pod palbou kritiky ze všech stran povolaných čs. úřady k přezkoumání pitevního nálezu, nemohlo vypustit zvěř, že Pavel Wonka byl ve velmi špatném fyzickém stavu a že v 35 letech se na plicní embolii obvykle neumírá.

Neboť jde opravdu o to, kde se co považuje za přirozené.

Obdarujte příbuzné a známé, své děti i sebe!

Michael Cigler

The CZECHS in Australia

Jedinečná, bohatě ilustrovaná publikace o tom, jak Češi "objevili" a "dobyli" Austrálii, co znamenali a znamenají pro nejmladší kontinent!

Cena /včetně poštovního/.....\$ 16 v Austrálii
zámoří \$US 11

Objednávky spolu se šekem zašlete do redakce Panorámy - a publikaci o Čechách v Austrálii obdržíte obratem!

Vy a já jsme víceméně pinoletí, tak proč si nepohovořit o hygieně, kultuře osobní čistoty a jiných věcech, jež odlišují lidi zde v Americe od těch jinde. Při tom výrazu "od těch jinde" mne napadá, že Američan používá také výrazu "Amerika a zbytek světa". Jak vidět, jde o zárovň šovinismus. Amerika je pro Američana středem světa - ten ostatní svět je pro něj zbytek. Předpokládám, že lidé z jiných kontinentů či zemí si myslí o sobě, že jsou středem světa - a že zbytek je pro ně třeba právě ta Amerika. Takže, co jsme si, to jsme si.

Během posledních pár let přišlo a přichází do Spojených států hodně mladých lidí, včetně mladých půvabných žen a děvčat. Nějakým zvláštním způsobem se tady zabydli takřka jako přes noc. Opravdu - jeden den přijdou v kostýmku z pražského Domu módy a druhý den už mají na sobě tričko s nápisem KISS ME MADLY - v překladu: "Líbej mě jako šílenec", oholí

Největší legrace je, že nedávno šla našť kancelářská mladá černoška, která neměla oholené nohy. Každý mužský, který ji viděl, si toho všiml, zůstal stát, díval se za ní, oči se mu leskly a vešedil bych nevím co, že Příroda sama se v té chvíli uculila a sama pro sebe utrousila:

"Vážení výrobci sprejů, deodorantů a podobných jiných hraček, nechť vás vyděsí, ale možná, že nadchází nová doba - a že přijdete o peníze..chachacha..."

A já osobně doufám, že ta doba je za dveřmi.

MOJE DOBRÁ STRÁNKA

Fejeton Jiřího Šýkory z USA.....

si nohy, oholí si podpaždí, na to nasypou půl kila pudru nebo se nasprejují takovým tím prevítem, po němž se nezpotí ani maratonec - a jsou spokojené, šťastné a moderní.

Ptám se nasměle, proč si vyholují podpaždí - a dostávám odpověď, že je to kvůli hygieně. Namítám, opět nasměle, proč - když je to kvůli hygieně - se nevyholují páni? Po chvíli mlčení dostávám žertovnou odpověď /od žen/, že muži nejsou tak čistotní. Smějeme se...Myslím, že je jasné, že důvod pro takový zásah tkví v něčem jiném. Protože jsem škodilík, odvažuji se říci, že se ženy v Americe vyholují proto, aby se jich muži nebáli. Oni jsou zde totiž zvyklí - a skutečně nejde o nic jiného než o zvyk - oni jsou tedy zvyklí dívat se od kolečky na film a televizi - tam, pochopitelně, je vše velice hezky umělé, estetické, vyholené, desinfikované a bezpohlavní. Není divu, že takový Američan by se mohl polekat, kdyby zvedla paži a zamávala na něho bruneta v tričku. Mohl by si o ní myslet, že je medvěď. Ať mi někdo nevypráví, že jde o hygienu. Hlavním důvodem k těm rituálním řeším je strach ze skutečnosti. A pak ovšem taky morální nátlak většiny. Většina, jež byla získána dlouhotrvající reklamní kampaní. A už jsme u toho. Na dně toho všeho jsou peníze. A tak se na nešťastného Američana útočí ze všech stran:

Vyhol se - buď hladká jako umělá hmota...

Zapudruj se, vyvoláš v něm dojem, že jsi složená z hvězdného prachu...!

Mačlej se, neb nenečlej se-li se, budeš sedat v koutě.

Jistě nechceš, aby zrůdl - proto používej PUDR

Vlasy zvlní a odstraní lupy - náš spray z Kvadelupy

Je ti cítit z úst? Použij naši ústní vodu PROUST

Budeš bohyň a samet - když náš holičův strojek tvé lýtko zamet...

Inu, každá kultura má svoje, a zase, na druhé straně, každá jiná kultura má její... Lidé jsou většinou tolerantní, přizpůsobiví, neřku-li básliví, a proto se snaží vyhovět. A tak blondýna, již by existenci vlasového porostu nesvedli dokázat ani u vojenského soudu, každé ráno nabrouší nástroje a oholí se. A upřímně řečeno, cítí se líp, protože nevybočuje z řady, protože je jako sousedé, spolupracovníci, protože si o ní její noví spoluobčané nemyslí, že pochází z barbarské země.

MLUVÍME ČESKY!

LIKVIDACE LOŇSKÉ VÝZBROJE

Evropské zboží z minulé
sezóny za směšné ceny!

LYŽE	od \$99
BĚŽKY	od \$89
BOTY	— \$59 - \$99
BUNDY	\$49 - \$79 - \$159

& OPRAVY LYŽÍ VŠEOHODRUHU

The Ski Disposal Shop

303 Hampton Street
HAMPTON, Vic. 3188

Telefon do prodejny bude zapojen v nejbližších dnech.

Prozatím volejte /nejlépe večer/
na soukromé číslo

598 5995

kde dostanete všechny informace!

Gipsy
Baron

433 CHURCH ST.,
RICHMOND, 3121.

Tel.: /03/ 429-5266

Obědy - úterý až pátek

Večeře - úterý až sobota

Výborný vlastní orchestr a zajímavý jídelníček,
na němž najdete i česká jídla!

Zvláštní salónek připraven pro svatební hostiny
a jiné slavnostní příležitosti!

Vašimi pozornými hostiteli budou Eda a Věra Zlatých

M. PFLEGER

Na PNG (zase jednou)

MUDr. Marcel Pflieger nám z Papui Nové Guineje, kde vykonává svou lékařskou profesi, psal již vícekrát. Tentokrát o něčem jiném než zdravotnictví. /Redakce/

Obraťme vážení čtenáři, pozornost od pochmurnějších stránek života, jakými jsou nemoci, hrozné úrazy a jiné katastrofy, k věcem příjemnějším. Pochopitelně nejen práci či nemocí tráví lidé na ostrově Bougainville svůj čas. Co zaměstnanci dolu BCL dělají po své práci?

"Po práci legraci," - kdesi kdosi řekl - ale to asi nebyl Australan. Protože však při výstavbě dolu BCL měli rozhodující slovo Australané-národ sportů a her milový, holdující humoru spíše dost primitivnímu než středoevropsky propracovanému-nejednalo se budovatelům ani tak moc o vytvoření podmínek pro trávení volného času v legraci, ale více ve sportu. Naštěstí však ne všechna hřiště a sportoviště jsou určena pro "austral-ské" sporty, jako je kriket, australský fotbal, netball, softball. Najdete i řadu kvalitních tenisových kurtů, basketbalová a volejbalová hřiště, několik hřišť pozemního hokeje, o těch pro ragby ani nemluvě. Také stará dobrá kopaná, jak ji známe z pravlasti slávisticko-spartánské, je zde oblíbená nejen mezi bílými, ale - a to zejména - jejich černými kolegy, čili domorodci, kteří po letech pod australskou koloniální správou nemají zřejmě vytvořen onen správný a kladný postoj k tomu, co je rodičům Australákovi na sportovním kolbišti svaté. Jinými slovy - zdejší domorodci, ať záměrně či bezděčně, dávají přednost sportům původu spíše evropského.

Zlatým hřebem sportování - alespoň pro mne - je bazén olympijských rozměrů v městečku Panguna. Díky tropickému klimatu je nekrytý, nevytápěný, ale přesto vždy teplý a trpící kupodivu notorickou čistotou vody, šateň i sociálních zařízení. Ten, kdo dává přednost slané vodě, má na Bougainville šance téměř životní. Ostrov obklopuje řada menších i větších korálových ostrůvků, pokrytých palmami a bujnou tropickou vegetací. Stačí motorový člun, a za chvíli už můžete o samotě na pláži takového ostrůvku snít o něčem příjemném - třeba o tom, jak krásně by bylo někde na horách, pokrytých mrzoucím sněhem, a popíjet horký čaj v zasněžené chaloupce.

Z nerealistického snění se dostanete - stačí pár kroků, a už se koupete v teploučkém moři, které nikdy nevychladne. A pokud si opatříte potápěčskou masku, šnorchl a ploutve, nebo dokonce potápěcí přístroj, tak to se octnete rázem v úplně jiném světě a zasněžená chaloupka kdesi v horách je zapomenuta. Desítky a možná stovky rybek, ryb a rybiček různých druhů, tvarů a barev, až oči přecházejí. Na dně moře hvězdice - většinou modré, tu a tam červené a hnědé, rozsáhlé korálové útesy a stěny, které někdy připomínají malá pohoří, jindy rozvětvené koruny stromů a nebo splývající ohromné závoje - a k tomu barvy korálových útvarů, jejichž spektrum sahá od modré a fialové přes mléčné bílou až k růžové a červené. To vše vytváří dojem obrovského a nejkrásnějšího akvária, které kdy můžete na světě vidět.

Věřte mi, je to fantastický pocit, moci se v tomto "akváriu světa" potápět a pozorovat život v něm z bezprostřední blízkosti. Jen si musíte dát trochu

pozor, abyste se nepřipletli do cesty některému z místních žraloků a nebo - což je obvykle horší - abyste se vyhnuli krokodýlům, kteří v pobřežních vodách ostrova na některých místech žijí.

Jak z mého vyprávění vidíte, žít se dá všude, i v tropech, a to docela v pohodě a spokojeně. Jen se jeden, a s ním i mnoho dalších, musí snažit pracovat pro dobrou věc - ono totiž opravdu nikde na světě není nic úplně zadarmo a bez práce. Ani na tropickém ostrově Bougainville.

Československo má "novou" vládu:

počet ministrů zredukován z 26

na 20. "Novým" ministerským předsed-

dou je zase Lubomír Štrougal a jediným opravdu novým členem vlády je M. Čalfa, kterému ovšem nebyl přidělen žádný resort. L. Štrougal pak ve Federálním shromáždění ČSSR přednesl programové prohlášení /nelze si přitom odpustit poznámku o G. Husákovi: všechny pražské deníky uveřejnily různé snímky předsednictva schůze parlamentu a na všech těch záběrech si mocnář vykrucuje krk, aby se fotografům díval přímo do objektivu, zatímco všichni kolem se tváří, jako že reportéry nevidí/. Ze Štrougalova vystoupení je zřejmé, že reprezentuje progresivnější křídlo čs. politiky, než jaké ztělesňuje šéf KSČ Jakeš, o Husákovi bez skutečné moci už ani nemluvě. Štrougal mj. opět naznačil, že pro rekonstrukci čs. ekonomiky je nezbytná určitá úroveň nezaměstnanosti.

+++ "Moravskou petici" katolických věřících podepsalo již na 600,000 čs. občanů, což v očích veřejnosti - a chtě nechtě i čs. úřadů - značně posiluje autoritu kardinála dr. Františka Tomáše. "Po léta jsem mluvil za vás téměř marně," říká kardinál Tomášek v pastýřském listu mj. "Byl jsem označen za generála bez vojska. Proto bylo třeba, abyste promluvili vy. Nejsme vojsko a nebojujeme o moc, ale povinnost hájit se proti nespravedlnosti je jeden ze základních kamenů mravnosti..."

+++ Novým generálním prokurátorem Československa byl jmenován prof. Ján Pješčák, bývalý rektor Vysoké školy SNB, pak ministr spravedlnosti na Slovensku. J. Pješčák má hodnost generála SNB.

+++ Jak sděluje Rudé právo, kubánští dělostřelci v Angole jsou opravdu mistry své zbraně. V dubnu např. jedním zásahem sestřelili vojenský letoun. Na zemi sice zjistili, že šlo o jejich vlastní, kubánské letadlo, v jehož troskách zahynulo 26 kubánských vojáků - ale hlavně, že dobře střelíjí.

RENOVACE ★★

domů - včetně omítek, obkládky, dláždění:

Jaroslav BERNARD

TELEFON /03/ 789 56 25

O. ULČ

Nové výviny v námořním válčení

po čtyřiačtyřiceti letech si teď americké námořnictvo pořádně vystřelilo: v dubnu 1988 v Perském zálivu. K tomu předchozímu střelení došlo v r. 1944 na opačném konci světa - v bitvě ve filipínském zálivu Leyte.

Tam tehdy byl potopen torpedoborec /destroyer/ Samuel B. Roberts /jméno to jednoho z prvních padlých v pacifické válce/.

A náhoda tomu chtěla, že nový torpedoborec, pojmenovaný po též Samuelu B. Robertsonovi, poškodila iránská mina v Perském zálivu a Američané zareagovali střelbou ve směru Chomejního matrosů.

Projev explozivní nelibosti trval devět hodin a ke dnu se odebralo šest iránských válečných lodí, tehdy podstatný díl veškerého iránského loďstva. Američané všeho všudy ztratili jednu helikoptéru. A přitom se střelilo velmi spoře - zato však velmi přesně. Tady máme praktický, přesvědčivý důkaz, co způsobila nová technologie: za druhé světové války do sebe flotily bušily vším možným, kanóny celé rozžhavené, kdežto teď utkání začíná rozhodovat jedna střela, ta první, na neviditelný cíl někde hodně v dálí. Ve Falklandské válce v r. 1982 jeden Exocet potopil britskou fregatu Sheffield. Táž francouzská raketa omylem vystřelená iráckým letadlem, notně poškodila americkou fregatu Stark, s mnoha ztrátami na životech.

Za druhé světové války oceány brázdily těžce ozbrojené kolosy, těžkooděnci; pořádně si to rozdát, udělat do protivníka tolik děr, že se potopí, nebo se alespoň odbelhá zneškodněn k další akci. Nezfídka se odbelhávali oba gladiátoři.

Role válečných lodí dnešních dnů je ale jiná, a proto také jinak vypadají: nejsou již vybaveny k utkání,

jsou spíše plovoucí základnou s komplikovaným elektronickým vybavením a s raketami s doletem přemoha nautických mil. A toto vše již neochraňuje půl metru tlustý pancíř. Stačí pak jedna nad hladinou se připlíživší raketa - a plavidlo se všemi svými moderními zázraky se sune ke dnu.

Jednou z populárních bajek, zejména peaceniky opakovanou k zastrahování světa, je ono povídání o takzvaném *trigger happy commander*. Jenže praxe teď potvrzuje, že nebezpečným se stává nikoliv kapitán do akce se hrnoucí, ale váhající, zda zareagovat, a tak případně nezpůsobit, na svém svědomí nemít konflikt s katastrofálním dopadem. Rada odborníků se domnívá, že právě tyto obavy zabránily kapitánu fregaty Stark, aby včas zareagoval.

V USA se už delší dobu značně debatuje o námořní strategii. Jedním z Reaganových volebních závazků byl slib výstavby námořnictva o síle 600 lodí - plán nepochybně již nedosažitelný. Energický sekretář námořnictva John F. Lehman /velmi talentovaný, mladý, pozoruhodný chlapec/ rezignoval, rezignoval i jeho nástupce James H. Webb. Vláda se hádá s Kongresem, nemalé je hádání i ve vlastních řadách, však jsou v sázce nemalé výlohy.

Charles R. Morrison, autor několika knih, poslední z nich s titulem *Iron Destinies: Lost Opportunities: The Arms Race Between the U.S.A. and the U.S.S.R., 1945-1987*, se nedávno rozepsal /26. dubna 1987/

v *The New York Times Magazine* o dilematu: Stavíme velmi veliké a příšerně dlouhé mateřské letadlové lodě; plovoucí hangár, věru letiště, tisíc stop dlouhé, s výtakem 90,000 tun. Výrobní cena je pět miliard dolarů. Dalších třináct miliard se spotřebuje na vybavení k obraně tohoto kolosu - lodí doprovodných, zásobovacích, ochranných proti ponorkám, proti vzdušným útokům. Čili tohle vše je vynález, jehož úlohou je z 95 procent ochraňovat ono plovoucí letiště. Jestliže toto na obranu, kolik útočné činnosti je schopno letiště zastat? Nemnoho. S sebou si totiž veze 90 letadel, z nichž jen 38 je útočné povahy. Když pak třeba útoku, tyhle miliardové luxury úkol nemohou zvládnout. Trestná expedice v dubnu 1986 proti Kádáfímu poslouží důkazem.

Potřebovalo se tehdy letiště na pevnině. Nikdo z NATO spojenecký, daleko víc ohrožený Kádáfího terorismem než v USA, se nenabídl k pomoci. Ba ani nedovoleno poskytnout právo přeletu! Nebýt odvahy a integrity Margaret Thatcherové, užitečnou akci by se nebylo podařilo uskutečnit. Od doby výprasku Kádáfí dost zašel, že ano.

Pořádné debaty o námořní strategii a prioritách budou pokračovat. Přestaly by pouze v případě, kdyby Jesse Jackson na podzim vyhrál prezidentské volby. Branné síly země by patrně zrušil a ušetřené peníze předal svým trpčícím černošským soukmenovcům.

Cožpak je ale možné, aby tento demagogický velebníček doopravdy vyhrál? Všechno je možné v této zemi. Čím déle tu žiji, tím méně mě ještě něco může překvapit.

Bata Bata Bata

Již od \$1,770

letenka do Austrálie a zpět pro návštěvu Vašich příbuzných!

Poradím Vám s vyřázením všech formalit spojených s pozváním, zařídím cestu kamkoli do celého světa!

Chtějte mluvit s Jiřím Sedláčkem:

V úterý a pátek od 10 do 17 hodin -

311 Latrobe St., Melbourne, Vic. 3000

Tel.: /03/ 67-94-54

... a kdykoli mimo uvedenou dobu Vám

s čímkoli rád poradím na telefonním

čísle /03/ 878-8984!

ODRA TRAVEL

V. DONÁT

Čechy krásně, Čechy mě...?

aneb Ve zdravém těle zdravý duch

Nedávno jsem potkal návštěvníky z Československa, kteří přijeli k příbuzným do Melbourne, leccos jsem se dozvěděl. Byty stále nejsou, i když se překotně staví. Na činžáku se zatřepe májka a nedočkaví nájemníci se již stěhují, většinou do družstevních domů, nájemník složí okrouhlých padesát tisíc a pak platí plně a nemalé nájemné, tomu se říká výdobytek socialismu. Kolem domu nejsou ani chodníky ani dokončená ulice, po dešti tolik bahna, že v něm uvíznou boty a nájemník doskáče domů v ponožkách.

Moji noví známí mi vyprávěli, že se nedávno nastěhovali ještě s dalšími devadesáti rodinami do věžáku, byty nemohly být vybaveny plynoměry pro jejich naprostý nedostatek. Stavební podnik instaloval do domu jeden s námahou obstaraný plynoměr, kterým se měří spotřeba plynu všech devadesáti nájemníků, kteří pak platí měsíční paušál bez přihlédnutí na početnost rodiny a velikost bytu. Postavením plynovodu se v Československu vytvořila politicky záměrná závislost i na tom, zda tam mají lidé nohy v teple a jak mají uvařený oběd. Do zmíněného věžáku, kde mají plyn na paušál, začalo proudit široké příbuzenstvo, docházeli se tam koupat /zdravé tělo/, aby ušetřili na ohřívání vody ve svých koupelnách /zdravý duch/, docházeli tam prát své velké prádlo, vláčeli tam koše a rucksaky s rybízem a angraštem, vaření marmelády spotřebuje mnoho plynu, tak když je paušál... Kdo neokrádá stát, okrádá rodinu. A to se mluví o tom, že počet obyvatel Československa má dosáhnout 40 milionů, tedy více věžáků, méně plynoměrů a žádné chodníky.

Za mého dětství se doma říkalo, řekni mi co čteš a já ti řeknu jaký jsi člověk. Dnes je to jinak: jsi to, co sníš. Návštěvníci z Československa mi také řekli, že ministerstvo zdravotnictví varovalo matky, aby zejména malé děti nepily vodu z vodovodu, a ta aby se ani nepoužívala k vaření. Dětem se má dávat pouze minerálka. Za posledních patnáct let stoupla spotřeba dusíkatých a organofosfátových hnojiv desetinásobně, uhynulo proto nejen sto tisíc včelstev, ale koncentrace těchto látek v životním prostředí ohrožuje i lidské životy. V minulém Panorámě jsem četl poznámku o ekologické katastrofě v té kdysi krásné zemi na pohled. Tato zpráva a informace o pitné vodě nezpůsobí k pití do sebe zapadly jako dvě naolejovaná ozubená kolečka.

Československá lidospráva ma starosti, jak uživit dnešních 15 milionů lidí. Od jednotných zemědělských družstev a státních statků se očekává, že solní úkoly

Foto Jiří KAZDA

osevni, sklizňové, snůžkové, masné, připouštěcí, nádojové včetně napařování vemen. Bůhví ale jak to s těmi vemeny nyní je, kilo másla stojí kolem čtyřiceti korun a k jeho výrobě se spotřebuje mléka za Kčs 110,50, nepočítaje v tom mlékárenské náklady, skladování, dopravu atd. A v této patologické cenové politice není, a ani nemůže být zahrnuto, co posléze najde patolog na pitevním stole. Zmínění návštěvníci z Československa s hrůzou vyprávěli, kolik lidí z jejich okolí zemřelo či umírá následkem rakoviny střev, různých zhoubných nádorů či na cirhózu jater. Agrotechnici neváhají - či jsou nuceni - bičovat půdu průmyslovými hnojivy, aby se úroda přiblížila plánu, aby děti měly co jíst, jak se říká, aby byly slavné dožínky, aby vlály rudé zástavy, aby nebyli zkráceni na přímích a dobírkách, to hlavně. A již to máme - dětem jen minerálku z hlubokých geologických vrstev. Do potravního řetězce se dostávají škodlivé a často rakovinotvorné látky. Člověk nemůže být živ jen na minerálce, prozíraví lidé se vyhýbají těm potravním surovinám, které jsou kontaminovány. Hovězí není v oblibě ne snad pro obdiv k vegetariánství, ale vzhledem k vysokému obsahu v něm obsažených pesticidů, látek, které tvoří podstatnou složku poprašovacího prostředků na pole a pastviny. Tyto chemikálie se pak kumulují ve svaluvině a v orgánech porážkových zvířat. Služba prohlídky masa na čsl. jatkách statisticky vykazuje zabavení devíti desetin hovězích jater pro viditelné změny vyvolané koncentrací škodlivin aplikovaných v rostlinné a živočišné výrobě samotnými zemědělci. Jde ovšem o problém celosvětový, v Austrálii se řeší tak, že vzorek k chemické zkoušce se odebírá z každého poraženého přežvýkavce a celé tělo se zabaví, jestliže je test pozitivní.

Při této příležitosti se zmíním o JZD Slušovice, exilový tisk tento agrokombinát chválí, že zavádí do socialistické výroby kapitalistické prvky. Nevím, nevím, slušovické družstvo je pevně zakotveno v systému marx-leninského plánovaného hospodářství a profituje

V NAŠÍ AUTODÍLNĚ VÁM RYCHLE A SPOLEHLIVĚ PROVEDEME

OPRAVY VŠEHO DRUHU !

65 Grosvenor Street, St. Kilda
Tel.: /03/ 527 4827

*Otáčejte mluvit se Zdeněkem!
Sleva členům Panorámy!*

z neschopnosti jiných zemědělských podniků. Nemalou roli zde hraje agresivita předsedy ing. Čuby, slušovického diktátora a jeho ochota falšovat výrobní výkazy a výsledky. Neváhá také použít metody hraničící nejen s platnými zákony, ale i s morálními zásadami. A příteličkové ze stranického aparátu, vládních orgánů i bezpečnosti se rádi nechají pozvat na hon na bažanty či vinobraní. A při takových příležitostech se snadno zapomene, že v drůbežářské líně se ze sta nasazených vajec vylihně jen dvacet kuřat následkem kontaminovaného prostředí a krmiv.

A tak to vlastně dopadá se všemi hospodářskými zvířaty na celém území ČSSR, je to krutá daň za brutální drancování naší země. Ekologická pohroma je totální a má přímý dopad na vše živé. Stromy umírají vstoj. Neuvážená chemizace zemědělské výroby, dále pak znečišťování životního prostředí průmyslovými exhaláty a odpadovými splašky si vybírají daň nadiktovanou podle sovětského receptu. A při tom se dobře ví, že v péči o životní prostředí je neefektivnější právě ochrana potravin. Čsl. zákon o státním podniku ale není formulován tak, aby stimuloval péči o člověka a omezoval škodliviny ovlivňující jakost životního prostředí.

Po mnoho let v severních Čechách stále přší na lidi a všechno kolem "slabý" roztok kyseliny sírové. Hvozdy v Krušnohoří již zanikly, nyní dochází na Lužické hory, Jizerské hory, Orlické hory, Krkonoše, Jeseníky a Beskydy. Nikdo neprotestuje proti budování elektrárny, z Dukovan na jihozápadní Moravě již odletěli všichni skřivani, z Temelína zmizela srnčí zvěř. To je v dosahu jihočeského Povltaví, kousek od Záblatí, kde selský rebel "Kubata dal hlavu za blata". Na 16 živočišných druhů vyhynulo v Československu během budování socialistického ráje. Celá polovina veškeré květeny je ohrožena. Vyhynutí živočišného či rostlinného druhu je nenahraditelná kulturní ztráta a vlastně zločinem proti lidstvi a lidstvu. Znečištění biologicky dosud živých vod stouplo v ČSSR o 30 procent, osm tisíc kilometrů vodních toků je tam již zcela mrtvých. Odhaduje se, že během dvou let dostoupí počet hektarů těžce poškozených nebo mrtvých lesů na milion. Mostecko a Sokolovsko připomíná krajinu na Měsíci. Podle funkcionářů vina spočívá v nedbalosti. Monopol moci s sebou nese i monopol zodpovědnosti: za ekologickou pohromu v Československu jsou zodpovědní nositelé moci.

Tyršova filozofie a praktická náplň sokolství byly v zemi, pro které byly určeny, zlikvidovány. A tak i mizí jeho vznešené heslo "V zdravém těle zdravý duch". Místo něj se jak hlíza rozplázlo chytrácké a destruktivní "z cizího krev neteče".

Chronicky známá problematika českého vysílání melbournské etnické rozhlasové stanice 3EA se dostala už až na stránky magazínu TIME, který otiskl informaci dr. Miloše Ondráška. Podle toho, co jsme zjistili na vedení stanice 3EA, bude konkurs na místa pracovníků českého vysílání nakonec přece jen vypsán: údaje o tom, kdy a kde, mají být zveřejněny koncem září. Je tedy možné, že v budoucnu dojde ke kvalitativní změně: máme-li chuť k tomu jakkoli přispět, ozvěte se nám a my vám zprostředkujeme styk s dalšími lidmi, kteří by byli ochotni se na vysílání podílet.

+++ Dopis M. Gorbačovovi při příležitosti 20. výročí srpnových událostí roku 1968 připravila skupina krajanů z Queenslandu. Text byl rozeslán redakcím exilového tisku, krajaňským organizacím i mnoha jednotlivcům.

+++ Deset autorů z různých etnických komunit bylo vyzváno, aby připravili rozhlasovou hru či pásmo ve své řeči: práce se budou vysílat na SBS v srpnu a září. Česká ani slovenská hra mezi nimi nejsou. Byli o této možnosti informováni pracovníci českého a slovenského vysílání stanic 2EA a 3EA? Pokud ano, byl či nebyl zájem?

+++ Život v pražských nemocnicích není nudný, jak vyplývá z rozhovoru Svobodného slova s prof. MUDr. V. Balašem, přednostou I. chirurgické kliniky fakulty všeobecného lékařství UK v Praze. Prof. Balaš není žádný rebel, je poslancem České národní rady a jeho žena v sedmdesátých letech byla organizátorkou politických čistek v Čs. televizi. Z rozhovoru však přesto vyplývá, že stav zdravotní péče v Čs. hlavním městě je katastrofální /název rozhovoru: "Praha volá SOS"/, je málo lůžek, budovy i pomůcky jsou zastaralé. Leccos doslova padá na hlavu. "Představte si, že operujete a do sálu vám spadne kus cihly, to se tu stalo," říká chirurg. List konstatuje, že např. v motolské nemocnici stále funguje provizorium bývalého vojenského lazaretu ze 40. let: chodby podepřené trámy, některá oddělení připomínají zpuslou vesnickou hospodu, po chodbách se procházejí potkaní, pacientům ležou do postelí mravenci. "Víš se o tom, že opěleli se tu o stěnu těžší váha, prostě propadne ven na trávník. To není vymyšlené. Stalo se," říká Svobodné slovo.

Já nesu korouhev

ničím se netrapte, já nesu korouhev

zpívá v Písni o lásce a smrti po světě tékající Pražan R.M. Rilke, který patřil k nejmilejším básníkům mého přítele, který se v polovině května s námi navždy rozloučil. Pan František Stone. Bylo mu sedmdesát šest, nepotkal jsem v Austrálii exulanta, který by si zachoval po více než čtyřicet let tak krásný vztah k mateřskému jazyku a českému umění jako pan Stone. Do Československa nejezdil, přesto udržoval s českou kulturou vroucí styky. A stále mluvil ryzí češtinou, neslyšel jsem, že by ji znesvětil jediným zkorumpovaným slovem. Pan Stone si vybudoval neobyčejnou sbírku fonetických záznamů české poezie a dramatu, patřil ke generaci uctívající slávu Národního divadla, byl skromným amatérským malířem dosahujícím profesionální úroveň. Se svou paní vyjížděl do australských lesů, malířské náčiní s sebou, patřili k vyznavačům kréda Maxe Švabinského: Miluj přírodu vždy a všude.

Pan Stone, odborník působící v ocelářském průmyslu, byl vyslán hned po válce do Indie, odkud se pak přesunul do Sydney a konečně se usadil v Melbourne. Někdy v roce 1950 se vypravil se svou paní do Himaláje, filmový záznam této pěší průkopnické túry patří do archivu vysokohorské turistiky.

V polovině minulého století nastoupil místo hřebčinoho štolby na panství v Lánech mladý Angličan, aby stáje byly vedeny podle cleveland-yorkshirového stylu: krátký chod příježděného, sebraného a vzpřímeného sprežení. Syn tohoto podnikání a jeho anglické manželky již v Čechách zůstal, oženil se tam a založil rod, který kromě jména byl již zcela český. Pan Stone mi kdysi ukázal rodinnou bibli, anglickánskou, první zápisy na předsádce byly anglické, kronika pak pokračovala česky až do této doby. Pan Stone byl oddán českému jazyku, českému národu a své rodině. Pro to všechno žil - a to nebylo málo.

Dr. M. Ondrášek

Jak jsem vyléčil MAPUČSKOU ŠAMANKU

Zajel jsem si na dva týdny do Chile a choť vám o tom povědět. Ale neproklínejte mě, že tu nepodám detailní rozbor historie, společenských vztahů a kulturního vývoje tohoto nudlovitého národa /to mluvím o tvaru té země/. Za půl měsíce se nikdo nestane expertem. Berte to, jako že jsem tam byl ponorkou, milostivd paní.

Chile je hornaté, krásné, zamořené výpary a ostrovy a vojenskou diktaturou. Ale o tom až za chvíli. Je laciné. Ženy jsou tam nesmírně krásné /ale možná že jsem zaujatý, třeba se mnou zmítaly stařecké choutky/. A lidé jsou poctiví. Na malém městě jsem ani nedostal klíč od svého hotelového pokoje. A to jsem tam měl kameru skoro za tisíc dolarů, nový zubní kartáček a pilulky proti průserům od p. dr. Mesenského. Seño-ra tvrdila, že klíče není třeba. A měla pravdu. Nic se neztratilo.

Chile je země dlouhatánská, 8000 km od Afriky až na jižní pól - skoro jako přes celý Sovětský svaz, což je ovšem země bachratá, ne tak štíhlá a hubená. A jestli vás těch 8000 km překvapilo, je to tak - Chile si přivlastňuje segment Antarktidy. Dokonce za mého pobytu právě Banco de Chile otevřela první bankovní filiálku na tom pusté kontinentě. To abyste věděli, že pokrok se nedá zastavit.

Mají tam snad nejlepší víno na světě. Doporučuji šampaňské Valdiviense, a to Grand Brut. Ale než se pustím do dalších popisů, musím vám dát krátký návod jihoamerické výslovnosti. Nemůžete pochybit, když "ch" přečtete jako "č". Ale kdybych náhodou zabrousil mezi ptactvo, tak ne abyste třeba četli, že tam byl ču-ravý čpčolouš. Tu výslovnost berte se selským rozumem. Tak se vraťme k nápojům a podobným radovánkám. Kromě šampaňského tam jsou i další zajímavá pitiva. Chicha de Manzana je jablčské bohehlav. S jídlem je to lepší. Skoro všude mají churrazco, to je jako americké barbecue. Čilané to "z" nevyslovují, takže vám přesnou výslovnost tohoto slova v tomto slušném časopise nemohu popsat. Možné, že v Chile kdysi byl Jára da Cimman, pohádal se s vrchním, nazval ho oškli-vým jménem a to se pak ujala. Když jsem u těch lin-guistických obscenit, mají tam také churro. Vypadá to přesně, jak to čtete. Je to něco mezi wafli a rohlíkem.

Proč jsem tam vůbec jel?

Moji dva studenti, kteří dělají Master Degree na našem filmovém oddělení na York University v Torontě, se rozhodli vyrobit seriál tří filmů o tom, jak vlády různých zemí zacházejí se svým domorodým obyvatelstvem. První část je už natočena. Zachytil problémy Indiánů kolem jezera Lubicon na severu Alberta v Kanadě. Velké společnosti jim začaly těžit naftu na jejich území a Lubicon Cress se nemohli dovolat spravedlnosti ani provinční, ani federální. Ale aspoň ka-

nadská vláda jejich nároky na samostatné území uznává.

Druhou částí seriálu je video o životě Indiánů kmene Mapuche v jižní části Chile. Jak to na univerzitách bývá, vysvětlil jsem, že studenti by byli zcela bezradní, kdybych tam za nimi nejel a těm chudákům neporadil. Děkanka to uznala: dostal jsem grant - a letěl jsem na jižní polokouli dvanáct hodin, až mě z toho nohy brnely.

Pokud jste někdo nebyli na té spodní části naší planety /pozn. Panorámy: ůtou nás lidé nejen v Austrálii/, musím pro zajímavost podotknout, že co mě tam nejvíc plete, je to, že slunce pochoduje zprava doleva. A když Měsíc má podobu C, tak necouvá, jak nám pan učitel pravil ve druhé třídě základní pomocné školy, ale dorůstá - Vomáčko, to čumíš! Další znalci tvrdí, že na jižní polokouli mají prasátka /tém se říká v jižní Americe chuncho tedy čunčo, jen v Chile to změnili na chancho/ ocásek zatočený proti směru hodinových ručiček, kdežto u nás na severu, vždycky po směru. Ale viděl jsem tam také výjimky. Třeba ta normální prasata měla už digitálky nebo byla z Ecuadoru, nejsem prasologem.

Indiánské Mapuche

Být Indiánem v Jižní Americe je asi podobný osud, jako být cikánem v Evropě. Pokud těch domorodců není ovšem většina, jako třeba v Guatemale a některých částech Mexika. Mnoho indiánských národností vyhynulo ještě v tomto století. Tak v jedné z knížeček, které jsem si koupil v Santiagu, jsou fotografie několika indiánských kmenů z Ohňové země, které už neexistují. A ta nejotřesnější fotka ukazuje chilské bělochy, kteří občas pořádali hon na Indiány. Tak jako můj dědeček chodil v Želízlicích nad Cidlinou střilet zajíce, tak tamní osadníci se jednou za čas rozhodli udělat pogrom na Indiány. Na snímku z r. 1886 chodí běloši s puškami mezi zastřelenými Indiány. Tuto expodici proti jednomu z umělecky najadanějších kmenů

AMP

NOVÝ ZÁKON VYŽADUJE LICENCI
PRO OCHRANU VAŠICH PENĚZ!

Zdeněk ROBEŠ, "LICENCED DEALER'S REPRESENTATIVE",

Vám nezávadně poradí a připraví program pro firemní či osobní superannuation, pro převod superannuation na důchodové zabezpečení /ADF-DA/, osobní životní pojištění, investice velkého výběru, dětské programy /investice/, zabezpečení příjmu v případě nemoci nebo úrazu...

... také pojištění obchodu, továrny, domu, osobního majetku, automobilu, cestovní pojištění i pojištění elektroniky.

Telefon /03/ 370 - 2266

AMP

Selknam vedí seňor Julius Popper, jak dokument praví. Mapuchové jsou na tom o něco lépe. Ještě mají daleko k vyhynutí. Je jich skoro půl miliónu. Žijí odjakživa na svém území. Prohráli poslední válku se Španěly /tehdy už vlastně s Čilany/ až v r.1883. Jejich nejdůležitějším majetkem je půda. V oblasti kolem městečka Puren, kde jsme natáčeli, měla rodina průměrně asi kolem 20 hektarů. Ale problém je, že Mapuchové nemají žádné ústavní záruky, nemají přesně stanovené rezervace. Chtíví bílí osadníci se snaží Indiány zastráňovat a nátlakem získat či odkoupit jejich půdu. Mapučské slovo pro bělochy je "winka" nebo "huinca". Původní význam tohoto slova je: zloděj.

Mapuchové žijí v primitivních podmínkách. Jejich děti mají chronický kašel, tuberkulózu, impetigo a řadu jiných nemocí. Chile nemá jedinou vládní agenturu, která by se starala o problémy domorodého obyvatelstva. Pokud se Indiáni pokusí zorganizovat, zajistit si právo na půdu, požádat o lepší zdravotní péči, dívá se na to vojenský systém jako na pokus o podrývání režimu. Připomíná vám to snad něco?

Staré rituály

Jako praví Indiáni, Mapuchové jednou za čas mají fiestu, merendu, mejdan či dožínky. Říkají tomu "ngillatun". Čiča tače proudem. Tancuje se a muži hrají mapučskou odrůdu pozemního hokeje. Ale ten ngillatun, ke kterému jsme přišli, měl ještě další atrakci. Konal se "machitun". "Machi" je mapučské slovo pro šamanku čili čarodějkou. Tuto funkci zastává Señora Carmen, asi padesátiletá vdova. Pokud se najde nějaký těžce nemocný a vyžádá si zvláštní léčení, machi připraví machitun.

Kdybch vám popisoval detaily celé procedury, bylo by to nudné. Ale začne to tím, že machi zapíchne u hlavy a u nohou pacienta větve posvátného mapučského stromu canello. Pak tluče na bubínku kultrun a vyzpěvuje za doprovodu skupiny pacientových mužských příbuzných, kteří v rytmu zařikávání tlučou dvěma oloupanými větvemi jako rytmická skupina. Machi podřízne pacientovo domácí zvíře, třeba kuře, vezme krev do úst a líbá pacienta zkrvavenými polibky po horní části těla.

SINDLER CONTINENTAL CAKES

PRODÁVÁME VE VELKÉM svatební dorty, dorty k narozeninám, makové, ořechové a tvarohové koláče, jablkové záviný...

84 River St., South Yarra, Vic. 3141
Telefon /03/ 241-7227

VAŠE
ČESKOSLOVENSKÁ
CESTOVNÍ KANCELÁŘ

HOLIDAY CLUB INTERNATIONAL
TRAVEL

.... Vám zařídí levně, spolehlivě cesty do celého světa

Přivezeme vám vaše příbuzné z Československa, nejvýhodnějším způsobem, kdekoliv v Austrálii. Poradíme vám a vyplníme všechny potřebné formality k pozvání.

Volejte nás pro nezávazné informace na čísle
[03] 568-6699

Ve večerních hodinách - domů na čísle 277-7014

S pozdravem Dáša, Láďa a Irena /mluvíme česky
a slovensky/.

16 AHERTON ROAD, OAKLEIGH, VICTORIA 3166

Pak vezme do ruky nůž, rozřízne pokožku a vytáhne z téla ty chorobné části. Přejede rukou po místě řezu - a rána je zahojena. Pokud jste někdo viděli asi 15 let starý film BBC o podobných rituálech na Filipínách, je to přesně stejný postup.

Protože jsem člověk racionální, myslím si, že machi asi má nějaké ty vnitřnosti v ruce, když k té "operaci" dojde. Ale ani mne nenapadne, abych se tomuto způsobu léčení vysmíval. Je to o něco lepší než naši doktoři? Co oni vědí? Jak vám pomohou, když máte rýmu, chřipku, opar, pásový opar, bolesti hlavy a jiné choroby? Nijak. Snad vám dají nějaké pilulky /anglický výraz je "placebo"/ a pošlou vás domů. Takže ta ceremonie machitun je vlastně léčení hypnózou. Celý proces, včetně popěvků, tanců a bubnování, má za účel uvést pacienta do transu. Náznak operace je pak psychologickým uvolněním, často účinným. Nakonec je jedno, jestli to placebo je pilulka nebo komplikovaný folklóristický rituál - hlavně, že tomu pacient věří a uzdraví se.

Jak jsem pomohl šamance Carmen

Abych se vrátil k titulu této reportáže. Fiesta trvala asi dva dny. Nazítří Señora Carmen nevstala z postele. Měla bolesti hlavy a žaludeční potíže. Asi to bylo nadměrným požitím čičy, které vyzunkla během toho indiánského mejdanu. Ale bylo jí opravdu zle. Natáčení se toho dne nekonalo. Abych tedy žákům předvedl, nač je takový profesor dobrý při filmování v zapadlých chilských horách, vytáhl jsem tři pilulky, které jsem si proti jihoamerické kletbě /v Mexiku se tomu říká Montezumova pomsta/ vezl z civilizovaného Toronta. Dal jsem jí návod, jak pilulek použít - a druhý den Carmen byla jako čiprka. Natáčení se dokončilo.

Už jsem zaznamenal slova chvály pro zemi i její obyvatele. Ale v posledních dvou dnech pobytu jsem si ty dobré dojmy značně pokazil, a to kvůli organizaci jediné a neomylné. To v Chile není KS Chile, ale vojenská diktatura. Poslední den v Temucu, velice milém krajském městě asi tak se čtvrtmiliónem obyvatel, kde mi v Café Istanbul servirovali den co den nejlepší capuccino, které jsem kdy hlasitě sral, se konala přehlídka. Byl to den chilské policie. A teď jsem si najednou připadal jako ve východním Německu, v nejmilitarističtějším státě, který znám. Napřed pochodovalo vojsko a policie, ti dva siamští sourozenci. A pak dětičky ze všech tříd obecných i středních škol, v uniformách parádním krokem, vedené řvavým poddůstojníkem. A kutálka jím k tomu hrála moc maršů, ale nejvíc jich bylo německého původu. Pokud hráli "Lili Marlen" do pochodu, to mi ještě moc nevadilo. Ale když přidali ještě za nacistů velice populární "Ich hab' einen Kamaraden" a další písně z období, kdy si to spukmenovci fárovali ge-gen England, tak jsem se znechutil.

Téhož dne jsem odjížděl do Santiaga. Je to město krásné, zvláště když přistáváte od severu a letíte podél vysokých zasněžených cukrových homlek andské pohorí s mnoha vyhaslými sopkami. Jak přistanete, už to tak krásné není; ovzduší je zamořeno do nepopsatelné černě. A všichni lidé, které jsem tam potkal, z té poluce pokašlávali, takže mi to připadalo, že Santiago je obýváno asi tak dvěma miliony Dem s kaméliemi. Ale mají krásné metro, daleko hezčí než to naše torontské, mají romantické hlavní náměstí, které se v každém správném jihoamerickém městě jmenuje Plaza de Armas, a všude okolo plno kavárniček, zmrzlinářiček a valutových šmelináriček, mladí umělci kreslí portréty zvědavých turistů, kapela vyhrává v takovém jakoby lázeňském altánku, ty krásné čilanky, které mají aspoň šestnáctinu domorodé krve, indiánsky lehce eroticky vysedlé lícní kosti a oči slibující nepopsatelnou vášeň, ty kolem vás procházejí a se trýznivou pomalostí vrtí všemi svými slibnými součástkami - to byste nevěřili, jaká je to krása pane nadlesní.

A nejdříve se podíváte do jednoho rohu, do druhého - a všude jsou nejméně dvě či tři vojenská auta, se zamřížovanými okny, s vodními kanony, vybavené granáty se slzným plynem, a kolem stojí vojáci ne jen tak s nějakými pendrekami, ale se samopaly, které ležérně natáčejí tu sem, tu tam. A to se nic neděje, žádná demonstrace v okruhu tisíce mil, žádný pochod chilské Solidarity. A promluvíte si s těmi mladými umělci nebo architekty nebo doktory - a ti vám dosti smutně vysvětlí, co je žere nejvíce: že jejich země byla demokracií přes 150 let, zatímco teď už patnáct let je vojenskou diktaturou. A člověk znalý současných poměrů ve světě si povzdechne, proč to Chile není třeba jako takové Turecko, kde v posledních několika desetiletích se vojáci zmocnili vlády aspoň dvakrát nebo třikrát, když byla země ohrožena nedemokratickými živly - ale vždycky za pár let, když se situace ustálila, ti vojáci odevzdali vládu civilům, více či méně demokraticky zvoleným. V Chile, zdá se, takového řešení je zatím jen utopií.

Je to škoda pro tu pěknou zemi a milé lidi. Jenže my sami jsme z toho srdce Evropy, takže co nám kdo bude vykládat o trampotách diktatury, ať je vojenská, policejní nebo stranická. Umění je, žáku Vomáčko, narodit se ve správné zemi. Tedy rozhodně ne v Chile nebo v Československu. A těmito slovy cynické neútechy se s vámi loučím.

pozn. red.: V. Táborského zřejmě není třeba svldět představovat. Ale vzhledem k tomu, že tentokrát přide pro Panorámu vůbec poprvé, dodejme... Dodávat vlastně nic nemusíme. Co dělá, říká přece sám v úvodu reportáže.

Dva lidské životy si vyžádala přírodní pohroma se záplavami, která postihla Jihlavsko. Škoda je asi 8 mil. korun.

+++ Pobliž televizního vysílače Cukrák se jakýsi dobrodruh s rogallem přiblížil na sto metrů k dopravnímu letadlu na lince Montreal - Praha. Krátce nato byl zatčen a obviněn, že mohl způsobit leteckou katastrofu.

Bohemia Cakes

SPECIALITY - domácí máslové cukroví, dorty s náplněmi, vánoční cukroví, bábovky, závin, koláče s náplněmi, buchty, halušky, tvarohové koláče.....

Služba podle Vašeho přání a podle katalogu a na zálohu /deposit/ - přijímáme objednávky na nedělní obědy /3 dny předem/.....

31 Martin Pl., Glen Waverley 3150 Tel.: 232 5198

Rannite

SVE OBRAZY A VŠIVKY

U PRVNÍ POZLACOVAČSKÉ FIRMY V AUSTRÁLII!

Prodáváme také umělecké reprodukcce, barvy, štětce a veškeré potřeby pro umělce ve velkém výběru!

J. KOŠNAR PTY. LTD.
548 MT. ALEXANDER ROAD
ASCOT VALE VIC. 3032
TELEFON /03/ 370-5744

Pro členáře Panoramy 10 procent slevy!

+++ Situace uprchlíků se v Evropě dál zhoršuje. Vzhledem k velkému návalu Poláků a Maďarů rakouská vláda zavádí zkrácené azylové řízení, které má z dalšího kola vyřadit žadatele o azyl, kteří ve své vlasti nebyli politicky pronásledováni. Budou pak vyzváni, aby se vrátili domů. Kdyby Rakousko k tomuto kroku nesáhlo, mělo by koncem letošního roku odhadem asi 30,000 uprchlíků, což je pro malou zemi neúnosné. Radikálně směrem k horšímu se mění situace také v Itálii. Podle rozhodnutí ministerstva vnitra nebude od Itálie přijímání žádní uprchlíci, kteří prošli jinou zemí - včetně Jugoslávie. Navíc těm, kteří v Itálii budou čekat na rozhodnutí o azylu, nebude vláda hradit náklady pobytu. Ve Spolkové republice Německo se pro příchozí nadále snížila šance být uznán politickým uprchlíkem - v současné době je toto označení přiznáváno jen asi 9 procentům žadatelů. Současně se všeobecně zhoršuje naděje na emigraci do zámoří, protože se nečekaně zvýšil počet vystěhovalců ze SSSR: vzhledem k tomu, že západní země o možnost odchodu "refusníků" dlouho a vehementně usilovaly, jsou nyní nuceny si zachovat tvář a jít jim všemožně na ruku. Děje se tak samozřejmě na úkor uprchlíků z jiných zemí.

+++ V souvislosti s demonstrací katolických věřících v Bratislavě, o níž jsme podrobně psali minule, Rudé právo spěchá s ospravedlnováním brutálního zákroku policie. Samozřejmě za vším objevuje diverzní centrály a vysíláčky, nicméně asi neuhodnete, kdo je v očích RP ten největší zlosyn: bývalý čs. hokejový reprezentant Marian Šťastný, který prý ve funkci místopředsedy Svetového kongresu Slováků vše zorganizoval. Tak praví Rudé právo.

+++ Městský soud v Praze soudil Marii Hochovou, 66, bývalou vedoucí prodejny starožitností v ulici Na můstku v Praze 1. Podle soudu prý získala více než milion korun za fingovaný nákup předmětů, které nikdy nenakoupila. Milionové manko se prý snažila zakrýt falšováním dokladů. Městský soud v Praze poslal Marii Hochovou na 10.5 roku do I. "nápravně-výchovné" skupiny.

+++ Eugen Čihák, průkopník čs. letectví, prý nikdy nepřipustil možnost, že by se mu v neuvěřitelných strojích, v nichž létal, něco mohlo stát. S bezmotorovým kluzákem létal nad Sněžkou ještě ve svých 72 letech. V květnu uplynulo 30 let od jeho smrti. Shodou okolností ve stejný měsíc uplynulo 105 let od narození Čihákova bratrance a dalšího slavného "báječného muže" - Jana Kašpara.

+++ Z expozice v Třebenicích, okr. Litoměřice, bylo ukradeno 126 zlatých a stříbrných šperků s českými granáty v hodnotě kolem 1 milionu korun.

+++ Na 800 nadšenců s historickými zbraněmi v Lužanech nad Nisou zopakovalo pro početné publikum bitvu, k níž došlo před 560 roky. Výtěžek ze vstupného šel na obnovu hradu Frýdštejna.

+++ V Československu jsou nyní od cla osvobozeny osobní počítače do 512 KB operační paměti včetně příslušenství a součástí. Usnadňuje se dovoz barevných televizorů a videokamer. Čs. občané, vracející se z ciziny, si mohou bezcelně přivést zboží do hodnoty 5000 Kčs, u rodin je možné limit počítat.

INZERCE

v časopisu

PANORAMA

Jen v Austrálii je na 20,000 Čechů a Slováků... PROPAGUJTE SVÉ VÝROBKY ČI SLUŽBY MEZI KRAJANY! U dlouhodobých inzerátů sleva. Oznamujte nám však všechny změny!

Popis jednoho zápasu – II.

Minule jsem slíbil mezeru v zákonu o občanství. Nespočítává v tom, co zákon říká, nýbrž v tom, co neříká. Leč nemá smysl suše citovat, vyplne to z povídání příběhu v dnešním a příštím čísle.

Jejich navyklý úřední postup při vystěhování předpokládá nejprve vyřízení žádosti, obvykle nevyřízení, na oddělení pasů a víz, řízeném StB. Teprve potom, když je žádost kladně vyřízena, si šťastlivec řeší svůj poměr ke státu, tedy státní občanství. Zákonem je to přikázáno příslušnému ONV. Tato posloupnost jim ponechává velký prostor k manipulaci a vydírání, protože každý z manželů žádá zvlášť za svou osobu. Mohou např. jednomu vystěhování povolit, druhému a dětem zamítnout. Jsou ve výhodě a na- jí vás v hrsti. Jak tomu zabránit?

Proti jejich pojetí příčiny a důsledku – odcházím ze země, a proto končím s občanstvím – jsme postavili problém opačně – nechci být občanem této země, a proto chci odejít. Ne tedy emigrace, ale rezignace.

Asi je překvapilo, když na ONV v České Lípě přišla společná žádost, což zákon připouští, ve které jsme žádali o propuštění ze státního svazku republiky /oficiální definice/, aniž jsme podali žádost o vystěhování. Uvedli jsem, že naše občanství je pouze formální záležitostí a že v této zemi žít nechceme. Předkládám odůvodnění v mezích zákona po paměti a skoro přesně, vážil jsem formulace dlouho. Všechny písemnosti obou stran zůstaly doma na dobrém místě pro vnitřní potřeby. Tedy ty důvody:

a/ Neztotožňujeme se s vývojem čsl. společnosti, který nastoupila po roce 1969. Neshledáváme štěstí a budoucnost pro sebe a své děti v tom, co si jako hodnoty tato společnost vytýčila.

b/ Pozbyli jsme důvěry ve státní orgány a v jednání s nimi. Oba manželé byli těmito orgány šikanováni při uzavírání sňatku. Jiřím Špiegloví nebylo umožněno využít práva na vzdělání. Na zasedání ministerstva nebylo umožněno studovat na teologické fakultě.

c/ Od samého počátku souhlasíme s hnutím občanské angažovanosti Charta 77, pouze z obavy z možných represí jsme se dosud nepřipojili svým podpisem.

d/ Ačkoli respektujeme smlouvu o pobytu sovětských vojsk na čsl. území, nesouhlasíme s délkou tohoto pobytu, která textu smlouvy odporuje. Jejich přítomnost v nás vyvolává strach a obavy z možnosti vojenského konfliktu. Právě tak nesouhlasíme s rozmístěním raket na našem území.

e/ Nevyužíváme ani nejzákladnější práva občana, nezděčastňujeme se voleb ani se nepodílíme na oficiálním politickém a společenském životě společnosti.

f/ Chceme svoje děti vychovávat ke křesťanství. Proti naší vůli je musíme nechat vystaveny ateistické výchově ve škole, protože neexistuje jiný školní systém než státní. My sami se rovněž cítíme ateistickým programem společnosti dotčeni.

g/ Chceme se stát občany jiné země, ve které budeme své děti vychovávat podle svého skutečného přesvědčení.

Věříme, že i po stránce materiální a stránce výživy je tak zajistíme lépe.

Dole jsme se oba vlastnoručně podepsali pod patřičné náležitosti a dopis jsme odeslali na patřičná místa, patřičně doporučeně.

A na týden jsme odjeli všichni neznámo kam. Za týden se i ten nejnaštvanější člověk trochu umírní a užívá pro a proti, výhody a nevýhody nějakého činu.

Využijeme tedy naší týdenní nepřítomnosti k tomu, abychom společně zhodnotili výhody našeho obráceného postupu.

Případ by měl alespoň per forma být projednáván ve sféře občan a národní výbor. Pokud neporušíte zákon, neměla by policie mít důvod k výsledkům a perzekuci. Opakuji – neměla by! Národní výbory mají k vyřízení žádosti lhůtu ze zákona pouze měsíc. Tohle byla žádost. Rozhodnutí nemůže být zdržováno, jednání se tím urychlí. Nemohou odpovědět oním nicneříkajícím, bez bližšího odůvodnění všeobshajícím "není v zájmu republiky". Vlastně by písemně potvrdili, že je v zájmu republiky, aby občané s tímto postojem byli občany republiky. Nedělal jsem si iluze. Samozřejmě, že žádost okamžitě dostala policie. Je to jen přes ulici. Soud a prokurátor jsou ve stejné budově. Věděl jsem, že jdeme po hraně zákona dost těsně, ale nepřekročili jsme žádné jeho ustanovení. Horký brambor v ústech. Spolknout se nedá, vyplivnout se nechce. Tak snadno se v Čechách nevitězívá. Asi také předpokládali, že taková troufalost je někde řádně posichovaná, jak

DAŇOVÉ I ÚČETNÍ PORADY ★★★★★★

W. A. GROSSMAN, AASA CPA

Certified Practising Accountant
Registered Tax Agent

2 Hertford Crescent, Wheelers Hill, Vic. 3150

Volejte česky nebo slovensky /Melbourne/
po celý den až do 9 hodin večer /03/ 561 8173

A D V O K Á T

JUDR. MILAN KANTOR

/LL.B., Barrister and Solicitor of the Supreme Court of Victoria/

specializuje se na kupní smlouvy, převody nemovitostí, nájemní smlouvy, zakládání společností a partnerství, na vykonávání dědických nároků a na přípravu testamentů všeobecně na případy týkající se nesporných majetkoprávních záležitostí.

Než podepíšete smlouvu, která je obvykle závazná a která může mít i dalekoshlulé nepřiznivé následky, p ř í j í m t e n a p ř á v n í p o r a d u !

500 COLLINS STREET, MELBOURNE, VIC. 3000
TEL.: /03/ 62-6196

se česky říká. V té době, před návštěvou nového pána Gorbačova, v době velké nejistoty, zda budou či nebudou padat v Česku hlavy, se asi taky nikomu nechťelo riskovat, že bude jeho jméno hlášeno z rádia. Trochu pojištěná ta troufalost byla, ale až dodatečně.

Vyhotovil jsem naši žádost ve více kopiích a uložil u těch správných lidí, aby byl podklad pro obhajobu, kdyby se policie rozhodla smést nás s povrchu zemského. Jeden z nich, který má policii nesčíslněkrát zažito na vlastní kůži, mi po přečtení vzkázal, že to nejspíš udělají. Klasifikoval náš soukromý počin jako plivnutí do tváře režimu. Na strachu nám, zoufalcům, už nebylo co přidat, nádoba už dávno přetékala.

Když jsme se po týdnu vraceli do našeho paneláku, stál pod okny policejní žigulík. Auta s VB na bílém podkladě se střídala s notoricky známými civilními čísly StB. Ale k zásahu nedocházelo. Ušetřím vám dohady a prozradím už teď, že až na jednu výjimku, nedošlo. Svěho člověka měli v sousedním bytu, nad námi. Je na místě, abych všechny zlé jmenoval, hodné pochopitelně ne. Emigrantské noviny mají nejpozornější čtenáře mimo emigraci. Tenhle jmenoval se Janovský. Často v noci surově bil svou ženu, která při tom padala na zem a hystericky řvala. Prostě panelák, soudruzi a socialistický způsob života, trojice vymoženosti

socialismu.

Přátela a známé jsem upozornil, že si musí být vědomi vševidoucího oka, jestliže nás chtějí navštívit. Jeden ze známých nepřešel necelých sto metrů domů. Čekali už před jeho vchodem. Strávil ve vyšetřovně StB čtyři hodiny. Měl prý vědět sám, co jím má říci. Nevěděl. Půl hodiny sám. A znovu. "Rozmyslete si, co nám chcete říci". Nevěděl. Půl hodiny sám. Dokola. Konečně ono: "Koho znáte v ulici U nemocnice?"

Bez zábran svědomí si vytypovali právě jeho, protože často prodělával úzkostné stavy a také byl vícekrát v sebevražedných stresech podroben psychiatrickému léčení. V tu dobu byl právě po záchvatu v domácím ošetřeni a byl u nás každodenním hostem. Svěřoval se mi se svým úmyslem sprovodit se ze světa a já do něho vléval vodu života. Zoufalý křesťan se snažil udržet při životě ještě zoufalejšího bližního svého. Nad tím vším policie.

Reálný socialismus 1986.

Čtenáři zdejší odpust mi, že poslední scénu absurdního divadla života věnuji do země původu.

Daruji ji všem spolubratřím, kteří vytrvali, zejména ke otci Jana Dusa, jehož statečnost v ruzyňské kostnici kontrastovala s mým českolipským soufáním.

P. CHUDOŽILOV

Příběh medvědího člověka

V zahradě se pohyboval černý stín. Kdo si funěl, praskalo křoví. Když vyšel města, bylo vidět, že se tam ukrývá medvědí člověk. Tiše vhupeš otevřeným oknem do bytu. Čmuchaš, nahlédl do všech pokojů. Postdl chvíli nad spícím panem Braunem, v kuchyni sežral pikslu slaných burdů a dlouho si četl v telefonním seznamu všechna jména začínající na "M" jako medvěd. Nakonec ukradl boty, co stály v předstíni, a vyřadl. Nikdo ho tam víckrát neviděl. Svě staré vyšmajdané boty nechal stát v předstíni.

Pan Braun, bankovní úředník, ráno pospíchal. Boty si moc neprohlížel. Narazil si je a už se hnál dolů po schodech. Ani si nevšiml, že se proměnil v medvědího člověka s plandavými ušima a chlupatým ocasem. Pan Braun nebyl všímavý člověk. Ráno šel do banky a večer z banky, cestou četl noviny, večer šel brzy spát. Nebyl to moc zajímavý život. Pan Braun neměl nejmenší potuchy o existenci nějakých medvědích lidí. Nevěděl rovněž, že kdo si obuje boty medvědího člověka, sám se stane medvědí člověkem. Vešel do trafiky, přál si mít své noviny. "Dobré jitro!" pravil pan Braun k prodáváče. Prodáváčka chvíli třeštila oči, polykala naprázdno. "Medvěd" vykřikla nakonec slabým hlasem. "Lidé by neměli tolik číst dobrodružné romány!" pomyslel si pan Braun nespokojeně. Odešel bez svého deníku. Co se dalo dělat!

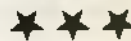
Když nastoupil do tramvaje, všichni lidé velmi rychle vystupovali. "Medvěd!", volali někteří lidé. "Snad mě považovali za revizora", přemítal pan Braun zaraženě. "Ale proč potom vlastně volali MEDVĚD? Proč nevolali REVIZOR?" Přistoupil zezadu k řidiči tramvaje. Poklepal mu přátelsky na rameno. Chtěl si s ním jen tak trochu poklábasit. "Medvěd!" vykřikl řidič tramvaje, když se otočil. Také on rychle vystoupil. Dokonce ještě o chvíli dříve, než se tramvaj zastavila. Pan Braun

NAVŠTIVTE

Green Gables Chalet

WARBURTON

Pouhou hodinu jízdy autem z Melbourne!

Můžete zde prožít příjemnou dovolenou v krásném prostředí, můžete se zde zastavit na nedělní oběd s výběrem českých i australských jídel vyhlášené jakosti, můžete zajít i jen na odpolední svačinu!

Mimo jiného budete mít k dispozici 8 akrů stylově udržovaných zahrad, tenisový kurt s večerním osvětlením a vyhřívavý bazén...

Místnosti pro oslavy všeho druhu, restaurace B.Y.O.

INFORMACE - P.O. Box 25, Warburton, Vic. 3793
Telefon /059/ 66-2077

pokračoval v cestě do práce vlastními prostředky. Bez novin a pěšky!

Potkal dámu se psem. "Medvěd" zařvala dáma neurvale. S neobyčejnou mrštností se vyšplhala do koruny stromu. Pes zůstal dole, seděl u paty stromu, vrčel, díval se výhrůžně. Nepřátelsky cenil zuby. "Vím, co bys řekl, kdybys uměl mluvit!" poznamenal nevýslovně trpce pan Braun. Řekl by jsi: "Medvěd!"

V bance na pana Brauna rovnou namířili strašně veliký revolver. "Počkat, nestřílet!" přiběhl ředitel banky na poslední chvíli. "Mrtvý medvěd v peněžním podniku? To není dobrá reklama!" "Pane řediteli", prosil pan Braun, "nemohl byste ALESPŮŮ VY chvíli mluvit o něčem jiném než o medvědech? Jsem přece váš prokurista Braun." "Velmi dobře, Braune", řekl ředitel banky nespokojeně. "Jako medvěda vás nadále ovšem nemohu zaměstnávat. To myslím chápete". Ředitel banky ukázal rukou přísně na dveře. "Půlroční plat vám samozřejmě poukazují na vaše konto", volal za panem Braunem.

Před bankou se zatím srotil dav spravedlivých občanů. "Proč jej nechytíte?" zaječela nějaká babka. Dav nejistě zamručel. Kdosi se pokusil pana Brauna zezadu majznout deštníkem. Kam se obrátit? Po chvílce váhání se vydal ke svému zubaři. Byla to jediná cesta kromě cesty do banky a domů, kterou ještě znal. "Dobrý den, slečno Schmidlin!" řekl pan Braun, když vstoupil do čekárny pro pacienty. "Dobrý den, pane Braune", odpověděla slečna Schmidlin, sekretářka, aniž vzhledla od časopisu, který zuřivě četla.

Pana Brauna lehce poznala po hlase. Nepotřebovala se na něj podívat. Chodil k nim se zuby už dvacet let. Pan Braun si s důvou sedl do klubovky. "Špatné počasí", poznamenala po chvíli slečna Schmidlin, aniž vzhledla od svých novin. "Počasí vždy ještě může být horší, nežli je nyní, slečno Schmidlin!" odpověděl pan Braun vřoucně. Byl rád, že se jeho život vrací do starých, dobře vyježděných kolejí mezi bankou a domovem.

R. STRÖBINGER

Voják a demokrat

Bylo to asi před pěti lety v malém městečku v jihozápadním Německu. Seděl jsem s jedním z posledních ještě žijících blízkých spolupracovníků šéfa německé vojenské zpravodajské služby admirála Canarise. Pod balkónem tekla Rýn. Hovořili jsme o šasech dávno minulých.

Pak - chvíle ticha. Prošedivělý muž nastavil tvář slunci.

"Jestlipak víte, koho si Canaris z československých zpravodajů nejvíce cenil," zeptal se pojednou.

"Asi plukovníka Moravce..."

Kývl hlavou. "Jistě, Moravec byl vynikající odborník. Ale ten to nebyl. Strankmüller. Emil Strankmüller, ten mu dělal starosti, jeho práci oceňoval..."

Nedávno plukovník Emil Strankmüller, poslední z legendární "jedenáctky" československé vojenské zpravodajské služby, která 14. března 1939 odletěla z Prahy do Londýna, aby otud pokračovala v boji proti nacistům, v Československu zemřel. Dva dny po svých 86tých narozeninách.

Tu vrazila dovnitř policie. "Kdepak je ten medvěd?" volali policajti. Pan Braun se krčí v křesle. Slečna Schmidlin konečně vzhledne, spatří policajty, spatří medvědího člověka v křesle. Strašlivě zařve. Z ordinace vykukne maličký pán v bílém plášti, zubní lékař Pták. Doktor Pták je starý a zkušený zubař, už vložil mnoho zlata lidem do úst. "Který z pánů je první na řadě?" táže se doktor Pták přísně. "Já", odpoví pan Braun provinile. Doktor Pták vezme pana Brauna za loket. Vede jej lehce do ordinace. "Jméno? Povolání?" vyptává se doktor Pták. "Jsem přece Braun", vydechne Braun sklesle. "Konec konců", švitoří doktor Pták přátelsky, "nám může být dokonale jedno, že jste teď medvěd".

"Pánové!" volá doktor Pták k novinářům, vykukujícím vzhledu za policajty. "Pište prosím: doktor Pták spraví zuby třeba i medvědovi!" Doktor Pták zavrčí koutkem úst na sekretářku: "Slečno Schmidlin! Ostatní pány zapsat do kartotéky, prosím!". Policajti nespokojení hlučí. Rádi by si také přišli na své. "Je to medvěd!" tvrdí největší policajt. "Přece nejsem slepý! Má plandavé uši a chlupatý ocas!" "Není to medvěd!" namítá slečna Schmidlin.

"Nikdo jiný neumí mluvit tak krásně o počasí jako on. Je to pan Braun". "Je nebezpečný!" mručí policajt mezi zuby. Točí pendrekem, rád by si trochu praštil.

"Není nebezpečný! Je milý!" volá slečna Schmidlin.

Pan Braun to zaslechne na prahu ordinace. Zastaví se, je dojat. Vráti se zpátky do čekárny, políbí rozpačité slečnu Schmidlin. Ta mu políbení s uzarděním vrátí. A tu se, skoro jako v pohádkách, políbený začarovaný medvěd člověk proměnil zpátky v pana Brauna. Novináři nepřetržitě všechno fotografují. "Naše svatba bude v novinách!" září slečna Schmidlin. "Svatba?" podiví se pan Braun. "Někdo se žení?" Po hostině odjeli na svatební cestu. Kam? Do Bernu přece. Vidíte, to souhlasí, nic si nevymýšlím!

Poznal jsem plukovníka Emila Strankmüllera před více než 25 lety. A nebylo zasvěcenějšího znalce činnosti československé vojenské zpravodajské služby, oné pověstné "dvojky".

Na "dvojku" přišel na podzim 1937, když již předtím, působil řadu let jako zpravodajský důstojník pražské vojenské oblasti. Stal se vedoucím ofenzivní sekce, zahraniční zpravodajské služby, která za jeho řízení měla pověst nejlepší v celé Evropě. V době jeho působení na generálním štábu získala ofenzivní sekce do svých "služeb" celou řadu vynikajících agentů a informátorů. Jedním z nich byl také pověstný agent A-54, Paul Thümmel, který byl Churchillem považován za jednoho z těch, kteří svými informacemi ovlivnili průběh druhé světové války v letech 1939 - 1942.

Z Londýna organizoval plukovník Strankmüller práci čs. ofenzivní sekce a jejich spolupracovníků nejen v okupované Evropě, ale např. v Portugalsku a na Středním východě. Poté, co plk. Moravec v roce 1944 odešel z vedení "dvojky", řídil Strankmüller její činnost až do konce druhé světové války.

Pokračování na další straně

V osvobozené vlasti byl Strankmüller - tak jako naprostá většina čs. zpravodajských důstojníků z doby první republiky - odsunut na nátlak komunistů na vedlejší koleji. Působil dočasně v Táboře, pak až do února 1948 - na hlavním štábu v Praze, ale na zcela jiném úseku, než bylo zpravodajství. Po komunistickém puči v únoru byl plukovník Strankmüller jedním z prvních zatčených důstojníků. Byl vyhozen z armády a po propuštění z vězení vykonával podřadná zaměstnání. Po svém penzionování napsal něko-

lik vynikajících studií o zpravodajské službě před válkou a za druhé světové války.

V plukovníkovi Emilu Strankmüllerovi odešel vynikající československý zpravodajec, voják - demokrat a vlastenec. Jeho práce pro bezpečnost republiky - vykonávaná v skrytu a bez vědomí širší veřejnosti - zůstane nezapomenuta.

Ve Vídni promítají v těchto dnech film *Nesnesitelná lehkost bytí* podle románu Milana Kundery. Názory na knihu i film se různí. Mně se oboje líbí, dokonce velice. Ale to je samozřejmě pohled subjektivní, čistě osobní.

Rakouská kritika přijala film dosti pozitivně, i když ne nadšeně. Mě zaujala spíše reakce zdejšího, nezaujatého, protože s tematikou dost neobeznameného publika. Ale nejdříve k filmu samotnému. Kdo ať knihu, musí přiznat, že je film nezůstává nic dlužen. Což je dost velkou vzácností, neboť filmy bývají většinou slabší než literární předlohy.

Jednou přel

DOPIS Z VÍDNĚ

Fejeton Jindřicha Liona z Rakouska..

V případě "Lehkosti bytí" bych oba útvary ohodnotil stejnou známku. I když režisérem filmu nebyl Čech a kromě poměrně malého, přestože zejména mimikou výborně zahráné /i v originále dubbované/ úlohy Pavla Landovského, a podle jmen českých, ale naprosto neznámých představitelů několika minulostí čistě americký /nebo snad částečně i francouzský/ film, očí se divák přesazen do Československa před 20 lety.

Tvárcům filmu se podařilo najít kdesi líbeznost zalesněné, pahorkaté české krajiny, architektura budov se podobá staropražským domům. A také typy většiny herců i komparsu připomínají průměrné občany země, v níž se odehrává děj. Přeměra erotických scén je typická pro Kunderu, to analoží jeho knihy netřeba připomínat.

Ve filmu je samozřejmě i několik netypických a neskutěčných výjevů, jako je neodvratně zpívá Kde domov můj v "brumendu" lázeňské dechovky nebo hromadný přechod státních hranic nepřetržitým proudem pěších a motorizovaných občanů, ale i obyvatel venkova včetně kachen a husí na žebříčcích a koňských povozech. Scény útěku, jaké známe z válečných filmových týdnů, když utíkalo polské či ukrajinské obyvatelstvo před valící se nacistickou armádou.

Ale to jsou odpustitelné nedostatky, odděleně autentickou scénou o příjezdu sovětské armády do Prahy v srpnu 1968. Zde se podařilo tvůrcům filmu mixovat dokumentárních a hraných záběrů vyvolat v divákovi pocit naprosté věrojatnosti. Dnešní filmová technika, jak ji známe zejména z televize, umožňuje splynutí různých dějů v jediný věrohodný obraz. Tak se stává divák spolu s hlavními protagonisty filmu přítomným účastníkem 20 let starých dějů, což umocňuje jeho citový prožitek.

Musím přiznat, že mi běžel v těch chvílích mráz po zádech, neboť jsem prožíval dávno zapomenuté, ale nezapomenutelné zážitky. Nečekal a tím zajímavější byla však reakce rakouského publika. Děj na ně zřejmě za-

působil tak hluboce, že po skončení promítání a rozsvícení v hledišti ržem nevstalo a nehrnulo se k vychodům, jak bývá zvykem, nýbrž ještě dlouho zůstalo sedět na svých místech a jen pozvolna a mlčky opouštělo hlediště, i když je promítání desítek neznámých jmen osvětlovačů, maskérů a jiných spolupracovníků filmu už jistě nezajímalo.

To ticho vypovídalo víc než sebevětší potlesk...

Pozn. redakce: Kunderův román *Nesnesitelná lehkost bytí* si můžete objednat na adrese 68 Publishers, Box 965, Station A, Toronto, Ont. M5W 1G2, Canada /Panorama knihu již recenzovala/. V Austrálii můžete nyní dostat i anglický překlad pod názvem *The Unbearable Lightness of Being* /Faber, \$11.95/. V anglické verzi je nyní na knihupeckých pultech také další Kunderova kniha *Život je jinde - Life is Elsewhere* /\$ 12.95/.

Prof. J.V. Neústupný, vedoucí katedry japonštiny na Monashově univerzitě v Melbourne, napsal příručku, jak se domluvit s Japoncem. Kniha právě vyšla v Tokiu.

ABC FM • NA ABC FM • NA

Čtvrtek 9.6. ve 14.00 v pořadu *Simply Bohemia* zazní Koželuhova *Konzertantní Symfonie* pro mandolínu, trumpetu, klavír a basu a *Jandákov dechový sextet* Mládí.

Sobota 11.6. v 10.30 nahradí koncertu nahraného v sdle adelaidské radnice. *Nicholas Braitwaite* řídí *Adelaidský symfonický orchestr*. Na pořadu byla předehra k *Prodané nevěstě* od Smetany, *Hobojový koncert* od Martini /Joel Marangella jako solista/ a *Dvořákova Symfonie č. 9 e-moll "Z Nového světa"*. Za zmínku jistě stojí, že Bohuslav Martinů složil svůj *hobojový koncert* pro vynikajícího českého hoboistu Jiřího Tancibůdka, který žije v Adelaide.

v 19.06 v pořadu *Musica Pro Tabula* zazní skladby Jana a Františka Bendů.

Neděle 12.6. ve 13.30 v pořadu *Discovering Music* Anthony Hopkins uvádí *Dvořákův Violoncellový koncert h-moll, Opus 104*. Jeho výklad následuje nahradí s *Mstislavem Rostropovičem* a *Bostonským symfonickým orchestrem* pod taktovkou Seiji Ozawy;

ve 20.30 Smetana - *Klavírní trio g-moll, Opus 15*.

Úterý 21.6. v 19.30 australské stereofonní nastudování *Čapkovy hry Věc Makropulos*, v hlavní roli D. Bláhová.

Čtvrtek 23.6. v 19.10 Jandáková opera *Věc Makropulos* na námět Karla Čapka. *Charles Mackerras* řídí soliisty, sbor a orchestr *Vídeňské opery*.

- jk -

NA SBS TV • NA SBS TV •

25. 6. /sobota/ v 2.35 / Adelaide 2.05/ pm :

PRINC A VEČERNICE - Český pohádkový film pro děti, na který zřejmě budou koukat nejen děti, protože v hereckém obsazení vidíme jména jako Juraj Durdiak, Libuše Šafránková, Radoslav Brzobohatý a Vladimír Menšík. Podle programového věstníku SBS zamotaná historie o tom, jak princ Velen najde svým třem sestřím ženichy vpravdě tuzexové - krále Slunce, Měsíc a Vitr. Pro sebe si najde Večernici, na což jeho švagrové ovšem hledí s podezřením, takže milého prince podrobí mazaným zkouškám. Režie Václav Vorlíček, film uváděn v českém znění s anglickými podtitulky.

Seriál **Létající Čestmír**, vyrobený v Československu za dolary, byl v programu SBS vcelku příjemným osvěžením: splnil to, co se eka od zábavného programu tohoto typu. Hezké momenty v hereckém projevu měla Iva Janžurová.

O KNIHÁCH (nových i.)

Nestává se často, že exilové spolky se pustí do tak finančně riskantní činnosti, jako je vydávání publikací. A je pak naprosto ojedinělé, když vydají jazykovou příručku. Výjimka však potvrzuje pravidlo, kanadské Československé sdružení /Czechoslovak Association of Canada, 740 Spadina Ave, Toronto, ont. Canada M5S 2J2/ vydalo Anglicko-český slovník idiomů, který sestavili Břetislav Kroulík a Barbora Kroulíková. Mám před sebou druhé vydání této publikace z roku 1985, str. 516, cena včetně poštovního do sdomři US \$ 26. Autorský tým, otec a dcera se pustil do trojnásobné obtížné úlohy; jednak vybrat z nepřehledného množství idiomatických výrazů a frází ty, které mají pro nás v běžných demioch situacích význam, vybrat jich jen tolik, aby se daly umístit do svazku přijatelného rozsahu, a pak je adekvátně přeložit do češtiny, pokud možno korespondujícím českým rčením či ustáleným slovním a větným obratem, což je často v doslovném smyslu nepřeložitelné, např. poradit se s Vaškem.

A pak babo rač. A nyní již víte, co idiom je, i když jste se termínu třeba polekali. Kroulíkovi zahrnují do svého slovníku rčení metaforická, obrazná a lido- v. Jistě již víte, že právě to je znalost jistých frází, často slangových či dokonce nepřítliš slušných, které tvoří ten podstatný roačl mezi "domluví se anglicky" a "umí anglicky". Vniknout ovšem do tajů idiomů a zejména vystihnout situaci, kdy a jakou frázi je vhodné použít, pro člověka, který nevymístal v anglicky mluvícím prostředí, je nadlidský úkol. Navíc se ustálená rčení diferencují, často podstatně, nejen ve smyslu regionálním / tedy v angličtině britské se- veroamerické, australské, Novozélandské či jihoafrické/, ale i provinciačním a lokálním.

Pokud je mi známo, českých příruček tohoto druhu bylo vydáno jen málo, v Praze jedna v roce 1937 a dvě v roce 1947 a nyní slovník Kroulíkových z Toronta... Na konec tohoto roku má vyjít druhý díl v česko-anglickém uspořádání. První

díl obsahuje 1365 podstatných slov a sloves, kolem kterých jsou pak vždy hnízdomě seřazeny výrazy a fráze napojené na klíčový termín, Na ukádku uvádím např. PIE:

1. as easy as pie - velmi snadné, dosažitelné, jako houska na krámě
2. eat humble pie - přilézt ke křičku /připustit omyl a omluvit se/

nebo SPORT:

1. dobrý společník, hazardér, karbaník
2. in sport - z legrace, žertem
3. make sport of so - dělat si legraci z někoho
4. He sported striking ties - rád nosil nápadné kra- vaty.

Takže vidíte, o co jde. Pokud nechcete, aby si z vás taky dělali nesportovní legraci, tak si obstarajte nyní první díl a koncem roku druhý díl slovníku Kroulíkových. A ponořte se do stránek, aby jste se neutopili ve vírech adoptovaného jazyka.

Při této příležitosti se jen zmiňuji o starší publikaci vydané Rozmluvami /Václav Bělohradský: Krize eschatologie neosobnosti, Rozmluvy, 1982, str. 79, kte- rá je podle mého názoru v současné české filozofické literatuře zcela ojedinělá. Není marxistická! Bělo- hradský patřil do skupiny mladých filozofů, žáků prof. Patočky, kteří se kolem něj soustředili v době Dubče- kova tání, aby pak byli po Srpnu 1968 okamžitě rozprá- šeni. Bělohradský nyní působí jako profesor sociologie na univerzitě v Janově. Jestliže generace našich otců byla formována Rádlovou Útěchou z filozofie, my nyní

PŘEDPLATNÍ LÍSTEK

ZDE ODSTRHNOUT

PANORAMA

35 Massey Street, Doncaster 3108
Victoria, Australia

Šeky laskavě vyplňte pro příjemce: CZECHOSLOVAK PANORAMA

PŘEDPLATNÉ

Austrálie

jeden rok: A\$24.90

dva roky: A\$49.80

N.Z., P.N.G. (letecky)

jeden rok: A\$26.90

Ostatní cizina (letecky)
(lodí)

jeden rok: US\$25.00

jeden rok: US\$21.00

Prosíme zahraniční předplatitele, aby nám neposi- lali osobní šeky - po zaplacení bankovních poplatků nám nezbyvá ani na poštovní. Nejlépe vložit bankov- ku do doporučeného dopisu.

Přikládám \$..... na předplatné, případně i tiskový fond /dary na tiskový fond jsou naprosto dobrovolné a používá se jich k zaslání časopisu těm krajanům, kteří si před- platné nemohou dovolit - zejména Čechům a Slovákům v hostelech, evropských uprchlických táborech atd./

Jméno, adresa /čitelně/.....

Podpis, datum.....

můžeme sáhnout po studii Bělohradského, ve které najdeme principy myšlení, na jejichž formulaci jsme tak dlouho čekali. Nejsou to všechno Bělohradského odpovědi na základní otázky politické filozofie, jak Žák Patočkův /a ten zase Žák Husserlův/ zachycuje svoje i jejich poznatky položené v linii filozofického směru zvaného fenomenologie. Danou problematiku váže pokaždé k specifické české situaci, k Chartě /Patočka patří mezi její zakladatele/ a chartismu jako příznačným jevům českého disidentství. Boj disidentů za základní lidská práva stojí v přímé konfrontaci s totalitním imperativem neosobnosti. Bělohradský identifikuje rozumnost s touto neosobností, s tímto nerozumem. Poukazuje na činnost odpůrců čsl. totalitního systému /mezi které definitivně patří/, na ničivou sílu existujícího státního aparátu /za kterou se skrývá tzv. moderní socialistický stát/ a na nové pojetí politiky vyplývající ze střetnutí dvou filozofických základů. Bělohradský analyzuje evropský racionalismus a naznačuje, že svobodné kultury směřují k univerzalizmu. Jinak by došlo a pravděpodobně v totalitních zemích již dochází k degradaci přirozeného světa. Přečtete si tuto studii o soudobé, české, disidentské fenomenologii, leccos se vám objeví ve světle, které jste snad již dávno tušili, ale pro nedostatek vhodného ozřejnění neformulovali. Lsti dialektické logiky a stalinský či neo-stalinský optimismus se pokoušely většinu z nás ovlivnit během našeho dospívání a formování našeho samostatného myšlení. V zásadě ale platí, že cesta k věcem-fenomenům vede k prazákladu lidského ducha a myšlení, ke kategoriím přirozeného světa a života. Bělohradský nám podává tuto fenomenologickou preambuli /s doslovem Rio Preisnera/ na rovině filozofie dějin a dospívá tím i k jádru Husslerova a Patočkova politicko-filozofického odkazu. Evropské dějiny jsou chápány jako proces koncentrace sil na dvou pólech, a tento proces pak vnucuje člověku, zvláště dnešnímu člověku - a řekl bych exulantu tím více, roli osvoboditele lidských a přírodních sil.

My máme osobní zkušenost s nejvyšším bodem totalitizace /totálně organizovaný socialistický stát/ a na solidaritě oťesených by se tato zkušenost měla stát duchovní mocí, která se vzepře socialistické agresivní

nabídce, odmítné deperzonalizaci tohoto či jakéhokoli jiného systému a dospěje pak k liberální demokracii a zabrání devastaci člověka i světa.

•

V pařížském nakladatelství Messidor vyšla nedávno rozsáhlá antologie /420 stran/ české a slovenské poezie. Pokud víme, byla tato publikace ve Francii silně kritizována, v čsl. tisku naopak velmi chválena. Ani se nedíváme, výběr autorů má na svědomí "kulturträger" V. Ržounek a na překladech spolupracovalo nejméně pět čs. literátů. Exiloví básníci se samozřejmě v antologii nevyskytují, stejně nemilosrdně byli decimováni básníci, kteří buď nejsou členy Svazu čs. spisovatelů /jako by členství potvrzovalo autorské kvality/, patří k dnešnímu čs. undergroundu, anebo nejsou dobře zapsáni v seznamu tvůrčích lidí.

•

V australských knihkupectvích si nyní mezi jiným můžete koupit dvě zajímavé knížky. Jedna popisuje odysseu sovětského disidenta /M.Gilbert:Schransky - Hero Of Our Time: Penguin, 1987, str.467, \$ 14.95/ a druhá iniciativnost a občanskou odvahu jednoho z našich sousedů a soupeřů /M.Craig: The Crystal Spirit - Lech Walesa And His Poland: Coronek Books, 1986, str. 415, \$ 11.95/. Tuto poznámku zakončuji zmínkou o díle, které bylo jmenováno mezi devíti knihami roku 1987 - P. Johnson A History Of The Jews; Weidenfield-Nicols, London, 1987, str. 641, \$ 49.95.

IP

KULTURA • KULTURA • •

V Japonsku vychází Babička Boženy Němcové. Překladatel Kei Kurisu je absolventem Univerzity Karlovy v Praze.

Po dlouhých letech zákazu publikovat bude Dominiku Tatarkovi v Bratislavě vydán román Farská republika.

V Praze byl objeven neznámý Janáčkův houslový koncert z roku 1926, který bude letos v září poprvé uveden v Brně.

Newyorská odbočka Společnosti pro vědy a umění uspořádá 28. října alavnostní koncert v sále Metropolitního muzea. Účinkovat bude klavírní virtuos R. Firkusný s orchestrem za řízení Karla Husy.

Dědicové V. Brožíka věnovali pražské Národní galerii studie a přípravné kresby k jeho slavnému obrazu Mistr Jan Hus před kostnickým koncilem. Národní galerie v Praze získává přírůstek pouze z darů a nákupem v Československu či výměnou z ciziny. Nedostává žádné prostředky pro nákup ze zahraničí.

Nestárnoucí Ljuba Hermanová přece jenom stárne: nedávno jí bylo 75.

Titul národního umělce, udělovaný v Československu, je leckdy udělován prodle problematických kritérií. Přesto uvedme, kdo je jeho čerstvým nositelem: herci V. Brodský, J. Hlaváčková, M. Holub, R. Hrušínský, O. Sklenčka, režiséři V. Kašík, A. Lettrich, L. Ráža, M. Tapák, F. Vlášil, výtvarníci V. Drnková - Zářecká, C. Chramosta, K. Patakiová, A. Račko, R. Svoboda, skladatelé G. Dusík, J. Hanuš, M. Novák, spisovatelé F. Kožík, J. Tomeček, operní zpěvák O. Malachovský a violista L. Malý. Skladatel G. Dusík několik dnů po udělení titulu národního umělce zemřel.

DRUHÁ STRANA PŘEDPLATNÍHO LÍSTKU

Můj vzkaz redakci PANORÁMY:

Pokud víte o někom, komu bychom mohli nezávazně poslat ukázkové číslo, uveďte zde laskavě jeho adresu:

Vlády ČSR a SSR jmenovaly řadu "zasloužilých umělců". Je mezi nimi i J. Srnec, vedoucí Černého divadla, které již vícekrát vystupovalo v Austrálii.

V melbournské galerii Picasso vystavuje užítkovou keramiku s neobvyklými nápady J. Bureš ze Sydney.

V rodišti Antonína Dvořáka - Nelahozevsi - byla odhalena jeho bronzová socha, jejímž autorem je Z. Hošek.

Film. režisérky V. Chytilové "Šašek a královna" zvítězil v 10. ročníku festivalu české a slovenské veselohry, který se konal v Novém Městě nad Metují.

Hokejista Peter Šťastný z Quebec Nordiques byl letos zařazen do ALL STARS týmu Kanady. V poslední sezóně vstřelil 46 branek a na 65 nahrál. Byl tedy druhým nejlepším střelcem NHL /za Lemieuxem/. Při bodování branek i přihrávek získal se 111 b. páté místo.

Čs. uprchlík J. Bidman vytvořil nový švédský rekord v plavání v polohovém závodě na 400 metrů.

OZNAMOVATEL

SPORT • SPORT • • • •

Po 25. kole I. čs. fotbalové ligy se vyjasnilo na začátku i konci tabulky: titul již popatnácté získá pražská Sparta, zatímco všechny naděje na udržení pohasly pro Prešov.

1. Sparta	25 18 4 2 64:17 48	8. Bohemians	25 11 3 11 38:42 25
2. Ostrava	25 12 7 6 41:38 31	9. Nitra	24 18 3 11 35:33 23
3. Dukla Střední	25 11 8 6 32:28 30	11. Hradec Kr.	25 7 8 9 29:44 23
4. Olomouc	25 11 7 7 43:32 28	12. Inter ZTS	25 5 4 12 43:48 22
5. Dukla	25 10 8 7 34:29 28	13. Trnava	25 8 8 11 28:37 22
6. B. Syston	25 11 3 11 38:37 25	14. Vítkovice	24 7 8 11 34:38 20
7. Slovan	25 9 7 9 25:38 25	15. Žilina	25 8 8 13 27:42 19
8. RH Chab	25 8 8 9 28:28 25	16. Prešov	25 3 3 18 22:49 9

J.A. Saramachovi, předsedovi MOV, byla v Praze udělena čestná hodnost doktora pedagogických věd.

Cyklistický tzv. Závod míru bude příští rok odstartován v Paříži a cíl bude mít v Moskvě.

Wimbledonský vítěz Jan Kodeš je ředitelem nového Centrálního tenisového dvorce v Praze na Štvanici, kde se v srpnu bude konat turnaj Čedok-open. Centrální dvorec je prý výborný, ovšem jeho osudy v budoucnu nejsou jasné: především se neví, pod koho vlastně bude patřit. Je snaha snížit počet zaměstnanců, uvažuje se podřízení Pražským lázním či ÚV ČSTV. Kodeš sám se přimlouvá, aby se nic neměnilo, nikdo se nepropouštěl a vše zůstalo pod starou firmou, tedy Dopravními podniky. Tedy žádná přestrojka.

Hokejisté Košic se podruhé stali mistry Československa, když potřebné třetí finálové výhry nad Spartou dosáhli už v Praze výsledkem 6-5 /2-2, 2-1, 1-2 -- 1-0/. Vítězný gól padl již v 9. minutě prodloužení. Na třetím místě skončila Jihlava, čtvrté je Kladno. Pořadí na konci tabulky: 9. Gottwaldov, 10. Plzeň, 11. Bratislava, 12. Brno.

Čs. olympijskému fotbalovému týmu stačila k postupu do Seulu pouhá remíza s Jugoslávci, ovšem ta se nekonala: Jugoslávie - Československo 1-0 /0-0/. Čs. hráči nastřílili tři tyče, což se ale nepočítá. Nyní pro změnu Jugoslávci k postupu do Seulu stačí pouhá remíza s Finskem, což je jistě bohatě v mezích jejich možností.

Vlastimilu Růžičkovi, výbornému čs. cyklistovi, který jezdil "na rum", byla v Rači, jeho rodišti, odhalena pamětní deska. V. Růžička zemřel před třemi roky.

Československo - SSSR 1-1 /0-0/, přátelské utkání fotbalových "áček" v Trnavě. Branky: Vlk - Protasov. Českoslováci měli po celý zápas značnou převahu, přestože nepodali nijak mimořádný výkon. Sovětský tým vyrovnal po školácké chybě brankáře Kostelníka, který se nechal přeskočit míčem.

Dobrým lidem jsme ochotni zapůjčit ke kratšímu pobytu - ve Frankfurtu garsonku na předměstí /dobré spojení metrem do středu města/. Informace podá Dialog, Gutleutstr. 13, D-6000 Frankfurt/M - 1. Další jednoduchá možnost přenocování je v železničním domku na Rýně.

Pomoc při vystěhování do Austrálie hledá ml. čs. rodina s německým občanstvím /2 vřest. SŠ + 2 děti/. Australský zastup. úřad v NSR nejen nepomáhá, ale odrazuje. Půjďme kamkoliv a nebudeme zatěžovat. Zn.: "Důvěra" - Odpovědi prosíme do redakce Panorámy.

Hledám filatelisty k výměně známek. J. Kozák, Žerotínova 43, 561 12 Brandýs nad Orlicí, Czechoslovakia.

Krajan z Jižní Afriky, který se chce vystěhovat do Austrálie, by rád předem navštívil Sydney a Melbourne, pravděpodobně by přijel koncem listopadu. Hledá na tuto dobu krátkodobé ubytování a nechce to zadarmo. Můžete-li pomoci, pište na: Ján Huliciar, P.O. Box 1210, Krugersdorp 1740, Transvaal, South Africa.

UNÁSV...

QUEENSLAND

Po uzavěření se dozvídáme smutnou zprávu, že v Brisbane zemřel 19. května ve věku 71 roků pan

J a n T u č e k ,

typ skutečného politického uprchlíka, který od svého příchodu do Austrálie v roce 1949 odvedl ohromný kus nezištné práce pro čs. exil. Mimo jiné vydával krajaňské noviny v Brisbane a Canbeře, spolupracoval s čs. rozhlasovým vysíláním v Brisbane, sponzoroval nové uprchlíky a obětavě jim pomáhal.

Do obřadní síně brisbanského krematoria se s Janem Tučkem přišli rozloučit jeho spolupracovníci, zástupci exilových organizací a četní příslušníci krajaňské veřejnosti.

Čest jeho památce!

PŘÍLEŽITOST DOBRÉHO VÝDĚLKU V OBORU AMERICKÉ KOSMETIKY!

Předchozí praxe není nutná - poradíme a vše vysvětlíme!
Výborná procenta zisku!
Informace po 7.00 večer - tel.: /03/ 758-5957
Můžete mluvit česky nebo slovensky!

Z DOPISU

Tentokrát bychom se chtěli zastavit u dopisu čtenáře pana Gustava Nestu, který se zamýšlí nad tím, zda kromě Panorámy číst i jiný exilový tisk.

Náš názor je jednoznačný - ano. Panoráma nemůže psát o všem a v nemalém množství exilových tiskovin, které vycházejí ve všech koutech světa, se najde leccos zajímavého. Problém je vlastně jen jediný - že totiž vzhledem k situaci australského dolaru pro čtenáře v Austrálii dovoz tisku přichází v této době značně drahé.

Kromě politických a jiných odstinů se exilový tisk zásadně po formální stránce dělí na dvě skupiny: na časopisy, které mají svůj vlastní okruh autorů a tisknou tedy původní materiály, a dále pak na ty, které si od těch prvních příspěvky půjčují či "půjčují" /rozdíl mezi bez úvozovek a s úvozovkami je v tom, zda se k tomu přiznávají nebo ne/.

AUTO

I PO TĚŽKÉ HAVÁRII JE MOŽNÉ
AUTO VRÁTIT DO STAVU, ŽE
ANI LEKTERÝ ODBORNÍK
NIC NEPOZNÁ!

AUTOKLEMPÍRSKÉ PRÁCE - STRÍKÁNÍ - VYPALOVANÉ LAKY
Srovnáme ceny odjinud s našimi cenami - budete překvapeni! Nenechte si ujít šanci, zavolejte!

Otčítejte mluvit 11 LIBBET AVENUE, CLAYTON SOUTH 3167
J. JERRY KOCENDA 547 3443 AM 233 8771

PROŠÍME - UŽÍVEJTE POUZE NOVÉ PŘEDPLATNÍ LÍSTKY!

Použitím starého - tedy neplatného - odstřížku pro následující období byste nám zbytečně přidělali práci navíc. DÍK ZA POCHOPEŇÍ.

Starý ústřížek lze použít pouze k vyrovnaní nedoplatku za minulé období, pokud snad někdo ještě nějaký ren peníz dluží.

HLEDÁME SE

Pokud není v inzerátu navrhován jiný způsob domluvy, uveďte na obálku "Odpověď na inzerát č....": Váš dopis pak předáme neotevřený tomu, kdo si inzerát podal.

Tmavovláška, 38, menší postavy, hledá muže přiměřeného věku pro společné výlety.

č. 10/88

Jitka a Jiří Červinkovi odešli z Československa roku 1980 a nyní jsou zřejmě v Los Angeles, USA. Hledají je jejich velmi dobří přátelé z Austrálie, kteří budou vděční za jakoukoli informaci. Edita Wintrová, tel.: /Melbourne/ 741 9275.

č. 11/88

Hledáme pana Havlíčka, dříve Waverton, Sydney, nyní někde u syna v Melbourne. Zn. "Dorý přítel".

č. 12/88

To cater for your P.C. needs now YOU NEED TO GO "HIRE"!

Breakdown, overload, special project? Whatever your reason for needing additional P.C. and/or peripherals. The simple and immediate answer is to hire your needs from TechRentals.

- No capital outlay.
- 1 week to long term Rental plans.
- You can test the equipment for future purchase.

We will deliver within 24 hrs.

TechRentals offers Australia's largest range of I.B.M., and top brand equipment to assure complete compatibility. We know P.C.'s and we offer personalised service to solve your problem now! TechRentals has purely professional sales and services support, Australia wide.

**VIC. 879 2266 • N.S.W. 808 3055 • QLD. 875 1077
S.A. 344 6999 • W.A. 322 1085 • N.Z. (9) 50 4759**

TR TECH-RENTALS
"When you need to go hire"

WORKSOUTH 159